

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, május 1.

Mai számunk főbb közleményei:

Uj választók.
A király Budapesten.
Hollandia öröme.
A Fidiusz trafikosa.
Milán király szerelmel.
Német invázió.
Fogság egy szép asszony miatt.
A nagykalap.
Hju Viragh Lajos felgyógyult.
Cigányfiúból amerikai apostol.
Pesti vidámságok.
Az elcsesztett szalonkabet kalandjai.
Egy csöndes esküvő.
A kávéházak tájékaról.
Tarkaságok.

Az ügyvédek választanak.

Arad, április 30

Az aradi ügyvédi kamara vasárnap tölti be a néhai Péterffy Antal elhalálozásával gazdátlanúvá vált alelnöki tisztet. A választás, amely erre a méltó embert ki fogja jelölni, ez alkalommal magasra emelkedik jelentőségben s nem ok nélkül vonzza az ügyvédi testületen kívül állók érdeklődését. S bizonyára nemcsak a személyi kérdéseken mulik az a csöndben folyó, de rendkívül szenvedelmes és szívós harc, amely az alelnöki szék betöltése körül kifejlődött.

Maga az ügyvédi kamara, mint törvény által alkotott és a törvény rendelkezései szerint működő szervezet, van annyira fontos, hogy vezetőinek megválasztása a legjobb belátást, a

hivatottság, a tehetség alapos mérését követeli meg mindazok részéről, akiknek szavazata ebben a választásban dönt. De különösen nagy és jelentős az ügyvédi kamara hivatása most, amikor a tevékenysége nem csupán a jogszolgáltatás menetének, apróbb és vastagabb bajainak szemléletében, az igazságügyminiszter jóindulata alá terített jelentésekben merül ki, hanem rája vár az ügyvédi létkérdés és a kari érdekek igazságos, céltudatos rendezése. Az ügyvédi tulprodukción, a kereset csökkenése elég hosszú ideig volt meddő panaszok anyaga, hogy most már a cselekvés ideje bekövetkezzék. A tettek ezen a téren nem a kormánytól várhatók, hanem az ügyvédi kamarák kezétől; a kamarák állásfoglalása pedig sokban függ a vezetőik irányításától, a vezetőik tudására, helyes ítéletére és jól átértzett kollegiálisára épített véleményektől.

Sajátos körülmények az aradi ügyvédi kamaránál az alelnöki szék fontosságát is nagyobbá teszik a rendesenél. Az aradi ügyvédi kamara nincs híjával a bölcs, a pártatlan és minden ügyvéd érdekére figyelmes vezetésnek; a kamara elnöke, Szalay Károlynak személyében, képességében és munkájában hathatósan kifejezésre jutott ez a helyes vezetés. De ép annak a munkásságnak, amelyet eddig Szalay Károly végezett, az érdemeknek, továbbá Szalay Károly tisztes korának tartozik azzal a kamara, hogy

neki a vezető állás díszét, a kornak külső reprezentálását tartsa fenn s a vezetéssel járó munka nagyobb felét — arant az más testületeknél is szokás — az alelnökre, fiatal, jobban dolgozó s a lelkesedésben is talán frissebb erőkre bizzák. Ez okolja meg azt a kettőzött érdeklődést, azt a kiélesült küzdelmet, amely most az alelnöki szék betöltése körül tapasztalható.

Annak, aki most e tisztségbe fog jutni, nem elegendő tekintélyes embernek lenni. A forrongásban levő s az ügyvédség sorsát érintő kérdések, törekvések alapos tudása, ezeknek az ügyeknek az új idők, új igazságok szellemében való fölfogása, abszolút pártatlanság, az ügyvédi hivatás ideális fölfogása s mindezek mellé acélozott agilitás jelentik a képesítést a betöltésre váró vezető állásra s csakis ezek válthatják be a várakozásokat, amelyeket a választás eredményéhez fűznek. És ezek a fokozott igények indították az ügyvédi karnak tulnyomó részét, hogy bizalmukkal a karnak aránylag fiatal tagja, Parecz Béla dr. felé forduljanak.

Parecz Béla dr. tíz év óta ügyvéd, de már hat év óta ügyésze a kamarának. Maga az a tény, hogy négy évi ügyvédi gyakorlat után a kamara felelősség teljes és nehéz ügyészi tisztét rá bízta, fölismerését és megérdemelt becsülését jelentette tehetségének, tudásának, a közös érde-

Cläret.

Irta: Lya.

Tehát elmegy? — kérdezte az asszony, mintán Cläret kisasszony illő, finom szavakkal tudtára adta távozásának szándékát.

— Igen, elmegyek.

— Itt akar hagyni bennünket? Indokolja legalább a hirtelen elhatározást.

Cläret kisasszony magas termete most kissé meggörnyedt, szeméit kifejezéstelenül szegezte maga elé, sápadt arcának izmai kiduzzadtak és mint akiben megáll a gondolat, monoton hangon e három szót ismételte:

— El kell mennem...

Cläret csak öt hete volt a háznál. A két kis lány — akik mellé mint nevelő nő került — nagyon hamar megkedvelte a kisasszonyt. Cläret szívesen, odaadón foglalkozott a lányakkal, akik valami felsőbb lényt láttak kisasszonyukban. Csak az a játék tetszett nekik, a mit Cläret indítványozott, csak az izlett nekik, a mit Cläret nyújtott feléjük.

Este, ha lefeküdt a két kis lány, odaült az ágyuk mellé és mesélt nekik aranyhajú tündérekéről, elrabolt királykisasszonyokról. A leánykák örömmel hallgatták és így szóltak mindketten:

— Oly jó vagy édes Cläret. Ugy szeretünk.

És a fehérarcu, tiszta tekintetű Cläret ilyenkor homlokán csókolta a két gyermeket,

jó éjszakát kívánt nekik és ő maga is nyugalomra készült.

De csak készült... Mert ahogy a két gyermek elszenderedett és minden elcsöndesült a házban, a frisskedélyű Cläret arca a szenvedő Madonna arcává változott. Szemeiből elröppent a vigság, helyette mély resignáció tört elő. Beszédes ajka körül vonagló ráncok képződtek és titokzatos óvatossággal egy egyszerű sima ládikát vett elő, melyből egy fekete fedelű könyvet vett ki.

Leült az asztal mellé, maga elé hozta az éjjeli lámpát és a könyv fölé hajolva, valami halk, suttogásszerű hangokat rebegett...

Az előtte levő könyv lapjai már sárgák voltak, itt-ott teljesen rongyolódott, de Cläret, mint valami féltve őrzött kincset, oly szorosan tartotta kezében.

Négy héten keresztül minden éjjel megismétlődött ez a különös éjjeli jelenet. Reggelre azonban nyoma sem volt soha a szenvedő madonnaszerű arcnak, a titkos sóhajoknak...

Az ötödik héten Pikó, a nagyobbik lányka egy reggel elképedve mondta anyjának:

— Mit láttam az éjjel! Cläret a szobában járkált. De hogyan! Oly ijesztő volt. A szeméi furesán forogtak és valamit beszélt magában. Szólni szerettem volna hozzá, de féltam tőle.

— Bizonyára álmában kelt fel ágyából — nyugtatta meg a megrémült leánykát az asszony.

— De nekem úgy tűnik, mintha már többször láttam volna így őt.

— Vannak emberek gyermekeim — folytatta az anya, — akik álmukban öntudatlanul különféle szokásokat vesznek fel.

Másnap reggel a kis lány ugyanazzal a megrémült arccal szólt anyjához:

— Cläret ismét fenn volt álmában. És tisztán hallottam, hogy sirt.

Az asszony most már figyelmesebbé lett Pikó szavaira és érdekelni kezdte a titokzatos éjjeli jelenet. Ahogy újból eljött az est és minden elcsöndesült a házban, az asszony a gyermekszoba mellett kis szalonba lopózott. A filigrán szalon-divánra dőlt azzal az elhatározással, hogy az éjjeli feláldozás csupán azért, hogy a különös éjjeli jelenetnek esetleg ő is szemtanúja legyen.

Alig volt másfél óra hosszáig a szalonban, mikor csendes, elfojtott nyöszörgésszerű hangok szűrődtek át a vékony ajtón. Egyéb leshely hiányában a kulcslyukat választotta. Megremegtetten az a kép, mely eléje tárult.

Cläret keresztbe tett kézzel az asztal mellett állt, szeméi felelmetesen forogtak, majd nyöszörgve nyujtotta ég felé kezéit, míg vonagló ajkával a fekete fedelű könyv lapjait érintette.

— Ezt nem teheti álmában — gondolta az asszony. A szeméi nyitva vannak és oly tökéletesen mozog, amire alvó ember képtelen.

Elfojtott lélegzettel, nyugtalanul leste az asszony Cläret minden mozdulatát. Par percmulva Cläret becsukta a fekete fedelű könyvet,

kekért való munkára termettségének. S az ügyészi reszortban való működés, az egyénisége körül megerősödött rokonszenv megerősítették az iránta való bizalmat, s az ő szerénysége ellenére önként vetettek főtiszinre a gondolatot, hogy a kamarának ő legyen az alelnöke.

Választási küzdelmekben, különösen, ha az egyes karok, vagy társadalmi testületek tagjait sorakoztatják kétfelé, ritkán szoktunk állást foglalni. Döntsen a voks, esetleg a választási taktika. De az a nagy, súlyos hivatáskör, amelyhez a kiformalódott helyzetben az alelnöki állás van kötve, s azok az értékek, képességek, amelyek erre a tevékenységre Parecz Béla dr.-t annyira alkalmassá teszik, bizonyára eléggé indokolják, hogy az ügyvédi kar nagy részének állásfoglalását és küzdelmét a közérdek nézőpontjából is kiemeljük és helyeselve. A küzdelem, mely a választáson lefolyik, bizonyára nem tér el attól a méltóságtól, amelyet a választók társadalmi állása, nagy intelligenciája követel. De a választók szellemi tartalma egyben arra is biztosíték, hogy a szavazatokat az egyedül helyes nézőpontok fogják irányítani; nem a kor, hiszen ily esetekben az ansziennitás nem érdem, nemis egyeseknek erőszakkal érvényesített akarat, hanem az arravalóság, a modern szellem a tudás.

A hadsereg és a kormányozható léghajó. Bécsből jelentik: A „Fremdenblatt” értesülése szerint a hadügyi vezetés Parsifal rendszerű kormányozható léghajója megvásárlását tervezi. Valószínűleg már a folyó év őszén tartják meg az első kísérleteket a léghajóval, amelynek elsősorban a hadügyi követelményeknek kell megfelelni. A Parsifal-léghajó választásra elsősorban azok a kedvező tapasztalatok lehettek döntők, amelyeket hazájában, Németországban elérték vele.

visszatette az egyszerű faládikába, megtörülte könnyes szemét és lefeküdt.

— Nem értem ezt a leányt. Nappal olyan mint a virág. Friss, szerény, illatos. Hát ez legyen Cläret? A jóságos, szende arcú, finom, kedves teremtes?

Az asszony nyugalmát teljesen megzavarta ez a látvány. Szerette volna tudni ennek eredetét és egyre fokozódó kíváncsisággal leste a leány viselkedését. Azonban semmi mozzanat, mely valamit elárult volna. Arra határozta magát, hogy egy napon elküldi Cläret a gyermekekkel együtt egyik rokonához, mely idő alatt átvizsgálja Cläret szekrényét. Hát ha ilyen képen valaminek a nyitjára jön?

Ebbeli szándékát azonban megakadályozta egy váratlan körülmény. Pikó beteg lett. Erősen meghűlt, ágyba kellett feküdnie.

És ezen a napon még egy váratlanabb dolog történt. Cläret felmondott. Egyszerűen, minden szószaporítás nélkül tette ezt.

— El kell mennem... mondta szomorúan az asszony többszöri faggatására.

Az asszony fejében most zavaros gondolatok kavalyogtak:

— Nem értem ezt a leányt. Ennek az életének egy mély titokba van burkolva. Ez a hirtelen távozása bizonyára valami összefüggésben van a titokzatos éjjeli jelenetekkel.

Mindjobban hatalmába vették ezek a gondolatok, úgy hogy egyszerre szinte önkénytelenül így szólt:

UJ VÁLASZTÓK.

Megyeri Mihály háztulajdonos, Malát Ede kártyos, Mester József háztulajdonos, Mittelmann Mór háztulajdonos, Madarász János háztulajdonos, Mojszevits János borbély, ifj. Magyar Ferenc fémöntő, Mandl Herman vendéglős, Müller Géza szobafestő, Münz Mór cipész, Mártits János szabó, Molnár Imre kosárfonó, Messer Illés zöldségkereskedő, Molnár Miklós vendéglős, Mihálik Béla alkalmazott, Márton István tőkepénzes, Molnár Ede tőkepénzes, Multás Adolf tőzsdés, Molnár István kenyérsütő, Mózes István háztulajdonos, Mohos Márton szerelő, Mester András gyümölcsár, Markovits Agoston asztalos, Mezei József háztulajdonos, Magyar Ferenc szatócs, Mackárt Mihály háztulajdonos, Mecz Antal háztulajdonos, Muszkán Mihály háztulajdonos, ifj. Molnár János háztulajdonos, Mojsza Péter háztulajdonos, Morócz Péter háztulajdonos, Mócz Illés háztulajdonos, id. Marinka Illés szobafestő, Megyeri András háztulajdonos, Mikuleszku Péter háztulajdonos, Mallér János háztulajdonos, Mintál János háztulajdonos, Molnár János földbirtokos, Mihueza Pál földbirtokos, Molnár József postaaltiszt, Major Miklós p. ü. irodatiszt, Mayer Zoltán kataszteri tisztviselő, Mayer Árpád számtiszt.

Niedermayer Bálint irodakezelő, Nesmerák Kálmán postasegéd, Németh Károly dr. orvos, Neidenbach József irodakezelő, Nagy Imre magánhivatalnok, Niehischer József tanító, Nagy Ignác tanító, Nadra György tanító, Némethy József dr. fogalmazó.

Kimaradnak: Raucher Adolf lisztkereskedő, Rosenberg Károly ügynök, Rosenberg József kereskedő, Róna Jakab magánhivatalnok, Rákóczy Zoltán főmérnök, Rátkai Béla távirász, Reiner S. Sándor kereskedő, Reinhart Dezső háztulajdonos, Rauch Raimund üvegkereskedő, ifj. Rosmanith Alajos asztalos, Reichman Ignác postatiszt, Rényi Miklós háztulajdonos, Rozál György haszonélvező, Rothári Péter borbély, Radovanovits György háztulajdonos, Reisz Mór asztalos, Rosenfeld Simon ügynök, Román Vazul földbirtokos, Radován Mihály földbirtokos, Rózsa Géza magánhivatalnok, Ruhm Mihály koresmáros, Reichlinger Lajos kereskedő, Risztics Péter földbirtokos, Steinfeld Lajos magánhivatalnok, Segesváry István posta altiszt, Simtion Péter nyomdatulajdonos, Simon József bádogos, Somogyi Aladár ellenőr, Stankóczy Dezső ellenőr, Somló Imre ügynök, Somló I. János ügynök, Stern Ede kereskedő, Stern Soma ügynök, Stoffer János magánhivatalnok, Sin-

— Cläret, én kérdezni szeretnék valamit. Pikó a minap azzal állt előm, hogy magát éjjelenként különös módon látja. Fenn van és öntudatosan cselekszik, azzal a különbséggel, hogy míg nappal vig, nyugodt kedélyű, addig éjjel furesa, szinte féltelmesen viselkedik.

Cläret e szavakra zavart lett, de az ajkai már mozogtak, mint a ki kapva az alkalmon, beszélni szeretne. De csak ennyit mondott:

— Ez igaz.

— És mi okból van ez így? — kérdezte fokozott nyugtalansággal az asszony.

Cläret ajkai most még jobban mozogtak, mintha a szóáradat erővel utat akarna törni magának.

— Hogy miért? — ismételte meg halkán az asszony kérdését és elmélyedve nézett egy bizonytalan irányba, mintha megakarná fontolni, vajjon engedjen-e az előtörő szóáradatnak?

S amint eltűnődve állt az asszony előtt, halavány arcát fakó-szürkés szín árnyalta be, a tekintete merev lett és szemének szögletébe egy pár könnyesepp szorult.

— Volt egy testvérem — kezdte fátyolozott hangon. Szőke hajú, jólelkű teremtes. Szeretett egy férfit, halálos szerelemmel. A férfi sem húzódott tőle. Szép férfi volt. Erőteljes, dőlceg. Egy este, mikor ép látogatába jött hozzánk, a testvérem nem volt otthon. Én éppen himezttem és ő mellettem foglalt helyet. Eleinte sokat csevegtünk mindentféle közönyös dologról. De később mindlassabb lett a társalgás, olyannyira, hogy egyszerre csak arra eszmél-

ger József dr. orvos, Strahela János tőkepénzes, Steinfeld Mór könyvelő, Stranszky János szobrász.

A király Budapesten.

Megkezdődnek az audienciák. — A függetlenségi kormány.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, Április 30.

Kedden este Budapestre érkezik a király és szerdán már megkezdődnek azok a kihallgatások, melyeknek a válság tisztázódását kell maguk után vonni. A függetlenségi képviselők, akik meghívót kapnak az audienciára, hír szerint egyetértőleg azt fogják ajánlani a felségnek, hogy függetlenségi kormányt nevezzen ki, amely azután a választóreform és a bankkérdés megoldásával békét teremthetne. Ilyen megoldásért különösen Hollóék agítálnak, akik az egész pártra pressziót akarnak gyakorolni és azt hirdetik, hogy Kossuth Ferenc is velük tart.

A politika mai eseményeiről itt következnek fővárosi tudósítók jelentései:

A király Budapesten.

A király betegségről elterjedtek hírek tülzattaknak bizonyultak. A felség most elég jól érzi magát és kedden, május 4-én Budapestre érkezik s itt fogja fogadni azokat a politikusokat, akik a helyzet kibonyolítására vonatkozólag tanácsokkal szolgálhatnak neki. A budapesti tartózkodás Wekerle előterjesztésére történik, mert a király elejét akarja venni annak a felfogásnak, hogy magyar ügyekben osztrák befolyás alatt tartja magát.

A felség május 4-én délután 3 óra 30 perckor indul Bécsből és 7 óra 30-kor érkezik Budapestre. Az udvari vonatot Marcheggől Ludwig Gyula máv. elnökgazgató és a rendes vasúti vezérkar vezeti. A budapesti pályaudvaron a király óhajának megfelelőleg nem

tem, hogy szótlanok lettünk mindketten. Én feltekinttem a himzésről. Ő közelebb húzta hozzám a széket, mialatt különös tekintettel nézett reám. Forró, káprázatos volt e tekintet. Gyorsan lehajtottam fejem és himezttem tovább. Ő pedig mind közelebb húzta a széket, oly közelre, hogy a kezemet a himzésnél meg sem tudtam mozgatni.

— Menjén csak kissé tovább — szóltam hozzá illedelmesen.

Erre ő megragadta kezemet, elvette tőlem a himzést és forró ajkát a fülemhez szorítva, úgy suttozta:

— Cläret, szeretlek! A testvéremnél jólelkű teremtes és kedvelem is ezért, de nincs meg nála az a megkapó külsőség, mely a férfit szerelemre lobbantja. Őt tiszteltem, mint ahogy egy finom, szerény teremtest tisztelni lehet. De téged szeretlek! Szeretlek azzal a vad, féketlen szenvedéllyel, melynek nincs határa. Te szép vagy, Cläret. Szép és érdekes. A termeted ringó, az arcod, a hangod üde, a mosolyod pedig olyan, mint a hajnal pirkadása... Igéző vagy Cläret. Nyugtalanosságra ejted az eszem, a szívemet...

— Cläret hangja elhalt és sóhajva folytatta:

— E napnál kezdődik az életem regénye. Ez a forró szerelmi vallomás felébresztette bennem a leányos öntudatot, megremegtette szívemben a szerelem hangszálait és egy napon arra neszeltem, hogy rabja lettem e férfinak. Kinos volt a helyzetem. Mint egy bűnő, úgy jártam testvéremem előtt. Szegény leány! Nem-

lesz hivatalos fogadtatás, csak Boda főkapitány és Fülepp főpolgármester fognak megjelenni.

A királyi kihallgatások már szerdán megkezdődnek. Először az országgyűlés két házának elnökei: Desseffy Aurél gróf és Justh Gyula jelennek meg kihallgatáson.

Kossuth miniszterelnöksége

A politikai klubokban tegnap este Kossuth miniszterelnökségéről, mint befejezett tényről beszéltek. Azt mondták, hogy néhány politikai személyiség meghallgatása után a király Kossuth Ferencet fogja megbízni a kabinetalakítással. Ugyanis a válság megoldására nem kínálkozik más út, mint a függetlenségi párt kormányra juttatása. A függetlenségi párt ebben az esetben azonnal meg fogja csinálni a választójogot, a bankkérdésben pedig esetleg enged oly irányban, hogy a közös bank szabaddalma 1917-ig meghosszabbítsák a készpénzfizetések felvételének kötelezettségével. Ez utóbbi szintén nagy vívmány volna a magyar közgazdaság javára.

Kossuth miniszterelnökségét már azért is valószínűnek tartják, mert a király által meghívott személyek legtöbbször azt fogja a királynak ajánlani, hogy a kibontakozást a legjobban Kossuth miniszterelnökségével lehetne elérni. A függetlenségi párt nem hajlandó a koalíciót továbbra is fenntartani. Ha már engedni kell bizonyos irányban — mondják — akkor adják nekünk a kormányt. Justh Gyula, ki tegnap két óra hosszat értekezett a miniszterelnökkel, megmondotta Wekerlének, hogy ő nem enged és hogy nincs más megoldás, mint a kormánynak a függetlenségi párt részére való átengedése.

A miniszterelnök legszűkebb környezetéből szivárgott ki állítólag az a hír, hogy Wekerle Sándor teljesen visszavonul az aktív politikától. Most még segít a kibontakozáson, de a jövőben nem akar aktív részt venni a politikában. Wekerlét — e hír szerint — különösen a koalíció szétbomlása kedvetlenítette el.

Az a hír, hogy a király hallani sem akar függetlenségi kabinetről, nem felel meg a valóságnak. Akik jártak audiencián úgy a királynál, mint a trónörökösénél, tudják, hogy nem az a kérdés, kik legyenek kormányon, hanem az, hogy akik kormányon lesznek, mire

vállalkoznak. Ha a függetlenségi párt vállalja, hogy hatvanhetes alapon vigye az ügyeket, vagyis hogy programjának közjogi részét el ejtse, — akkor megkaphatja az összes miniszeri tárcákat.

Wekerle miniszterelnök ma délelőtt meglátogatta Kossuth Ferencet és másfél óra hosszát tanácskozott vele.

Holló Lajos a kibontakozásról.

Holló Lajos, a függetlenségi párt egyik alelnöke, a bankesoport legradikálisabb tagja, ma hosszabb nyilatkozatot tett egy hírlapíró előtt. A hírlapíró először azt kérdezte, hogy lehetne tartja-e Holló az általános választójog megalkotását a bank-kérdés megoldása előtt?

— Ilyen kijelentést én nem tettem és nem is tehettem, mert ez a legkiáltóbb módon ellenkezik elveimmel. Az önálló bank kérdését a napirendről nem szabad levenni, ha 1910. végéig el akarunk vele készülni. Elvi állásfoglalással megelégedni nem lehet. Az egyedüli helyes megoldást úgy tudom elképzelni, hogy 1911. január elsején önálló nemzeti bank követi a közös bankot. A választóreformról tettem ugyan pártkörben kijelentést, de mást. Azt mondtam, hogy gyors munkával az év végéig el lehet ezzel készülni.

Arra a kérdésre, hogy a mostani helyzetből mikép lehet kibontakozni, Holló ezeket mondta:

— Mindenekelőtt be kell látni, hogy a 48-as párt a 67-esekkel többé együtt nem maradhat. A két politikai irányzat széthúz, szövetkezéséből minden morális alap hiányzik. A koalíciónak mostanig való elnyújtása is egészségtelen volt. Szét kellett válni feltétlenül. Mivel a nemzet bizalma a függetlenségi párté, ennek kell kormányt vállalni. Első feladata az önálló bank kérdésének megoldása párhuzamosan a választójogi kérdéssel.

Arra a kérdésre, vajon a korona akaratán megakad-e az önálló bank ügye, Holló így szólt:

— Ezzel az eshetőséggel a kormánynak most nem szabad törődni. Kötelessége lesz a kormánynak az önálló bankot a Házzal megszavaztatni és szentesítés végett felterjeszteni. A király e szentesítést megtagadhatja, hiszen ehhez alkotmányos joga van.

Osztrák álláspont.

„A Nap” ma esti száma egy bécsi jelentést közöl, mely szerint nem igaz az, hogy király energikusan visszautasította az önálló-bank követelését. A koronának aggodalmi vannak a bizonytalan külpolitikai viszonyok között egy új helyzettel szemben, de ezek az aggodalmak korántsem olyanok, amelyek megszüntetni nem lehetne. Fejérváryék emlégetése csak „mumus” akar lenni. A Burgban az a felfogás, hogy a békét mindenesetre alkotmányos úton kell megtalálni.

Polónyi Andrássy ellen.

Politikai körökben beszéltek, hogy Polónyi Géza volt igazságügyminiszter tegnap akcióba lépett a válság megoldására. Egyik fővárosi lap — Polónyi ellensége — így ír erről:

Polónyi Géza tegnap a déli órákban megjelent Wekerlénél s vele hosszasan tanácskozott. A volt igazságügyminiszternek ismét van egy kibontakozási terve. Ő hajlandó pacifikálni a függetlenségi pártot s rábírní arra, hogy Wekerlét megint szívesen lássa, mint miniszterelnököt. De ennek ára van: végleg el kell ejteni a pluralitást, illetve Andrássy Gyulát. Ebben az esetben a párt kész megelégedni egy bank-formulával. A kabinet tagjait természetesen csupa függetlenségiékből kellene összeválogatnia, amiért viszont tíz évre terjedő, teljes kormánymentális programot készítenének.

Tüntető 48-asok.

A ma délutáni órákban képviselők között az a hír terjedt el, hogy a függetlenségi párt Justh Gyula elnöklésével titkos összejövetelt tartottak. A hírből annyi bizonyult valósnak, hogy egy Andrássy-uti vendéglőben délután 2 órakor társas ebéd volt, melyen 50–60 függetlenségi képviselő vett részt, köztük Justh, Hoitsy, Sághy, Holló. Az ebéd jelentőségéről egy függetlenségi képviselő így nyilatkozott:

— Semmi egyéb nem volt ez, mint tüntetés a szolidaritás mellett. A párt teljesen egységes, ezt demonstráljuk. A függetlenségi pártnak kell a kormányt átvenni, más megoldás nincs.

sokára tudatára ébredt annak, hogy a férfi szívet nem ő, hanem én bírom. És ennél a pontnál kopogtatott be mindkettőnkhez a végzet. Csak hogy míg őt a végzet az örök álmok birodalmába vitte, engem itt hagyott, hogy itt a földön, kínosan vergődve bönhődjék szerelmem miatt, mely más ezer meg ezer embernek egyetlen boldogságát képezi. Mérges vett be a néhém, melynek azonnal meg volt a romboló hatása. Utolsó perceiben így szólt hozzám:

— Fáj a halál Cläret, mert szerettem az életet. De még jobban fáj, hogy csalódtam benned...

És eme utolsó szavai, mint valami rémes kísértés, követ mindenüvé... Mindig látom őt, amint márványfehér arccal, örökre elnémult ajakkal pihent a koporsóban... Iszonyatos lelki fájdalommal álltam koporsója mellett és úgy véltem, mintha a sötét árnyak, melyek körém gyűltek, ezt suttogták volna: gyilkos... gyilkos...

A végzet üzött, hajtott nyugodt otthonomból. Kiűzött a világáradat nagy sűrűségébe, hogy ott elhagyatva, elveszve vezekeljek büntetlen bűnösségemért... És megacélozott az élet. Rám adta a szenvedés bilincseit és én türtem... türtem...

— Mi lett a férfival? — kérdezte az asszony.

Cläret ajka megrándult.

— Nem tudom. A végzetes eset óta semmit sem tudok róla. Egy fél év lepergett már azóta. Ez idő alatt egyetlen-egyszer sem talál-

koztam vele. Nem is akarok összejönni vele ez életben. A mi szerelmünk már nem lenne boldog soha... soha... A víziók különféle rémes variációja lebegne a szemelem felett, melyet a tulvilágra költözött néniem egyre előttem lebegő képe fakasztana...

E szavait egy mély, fájdalommal telt sóhaj követte.

— És mindez után következik annak magyarázata, ami Pikó előtt oly különös, érethetetlen volt: az éjeli jelenet. Amikor minden elcsendesedik, előveszem egyszerű fekete imakönyvemet és imád ágommal felkeresem boldogtalanul kimúlt néniemet. Bocsánatot kérek tőle. Vezekelek... Majd imádkozom lelki üdvéért... Ez némileg megkönnyíti szomorú, kínos lelkiállapotomat...

Az asszony most felállt, Clärethez lépett, megsimogatta sápadt arcát és gyöngéden így szólt hozzá:

— Maga nem bűnös, Cläret. Néniem utolsó szavai inkább a férfit illették, mert hisz tula donképen ő adta a maga kezébe a szerelmem fegyverét, ő ébresztette fel magában a szerelmet. De most már azt szeretném tudni, miért akar itt hagyni bennünket? A leánykám imádják magát. Nyugodt, bekés otthona van nálam. Nemde hogy így van Cläret?

— Így van, — mondta alig halhatóan a leány.

— Nos tehát indokolja hirtelen felmondásának okát.

Cläret kérően tekintett az asszonyra, mintha csak azt akarta volna mondani, hogy kíváncsi tudni ennek okát. De az asszony addig nem nyugodott, míg Cläret nem valott:

— Van itt a házban egy férfi aki rendkívül hasonlít ahhoz a férfihez, akinek szerelme csak kárhoz volt rám nézve. Ezt a hasonlatosságot még életemben nem tapasztaltam. A tekintete, a mosolya, az arca, a mozgulata, a termete, minden, minden reá emlékeztet... Pedig feledni szeretném őt. Feledni erővel... De nem tudom. Ahogy magam előtt látom hasonmását, a feledés fátyla nem akarja eltakarni a mulat előttem. Fel-lellyben a fátyol és én ilyenkor érzem, hogy leküzdhetetlen az az érzés, mely hozzá fűz, érzem, hogy még mindig forrón szeretem...

— És ki az, akiben az ő hasonmását látja?

Cläret feje lehanyatlott és mint a bűnös, aki nem akar vallani, re-negve csak ennyit mondott:

— A férje.

E szóra az asszony szempillái ijedten rebentek fel, mint mikor v lakit veszély fenyeget. Az arca kiűzve edett és marasztalo, nyajas hangja, hideg, féltékeny nanggá változott, a mint mondta:

— Menjen Cläret... Menjen...

És Cläret ment. Ment, hogy meggyötört, elkével tovább folytassa szomorú kalváriáját...

s hogy senki tévedésben ne legyen, *összűth is velünk van.*

Egy másik híradás szerint, a Holló-soport Apponyi kultuszminiszternek egy memorandumot nyújtott át, mely kibontakozás módozatairól szól.

A függetlenségi párt mintegy 70 agja ma este a Drexler-vendéglőben összejött, hogy egységes a párt. Este a körben élénk eszmecsere volt a király jövételéről. Olyan hangulat uralkodott, hogy készek a kormányt átvenni a hatvanhetes pártok nélkül.

A Fidibusz trafikosai.

Háromszázötven vádlott.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, április 30.

Sokat beszélnek most jogászai körökben arról, amit a *Fidibusz* című heti pornográfus élelappal a budapesti ügyészség művel. Az utóbbi időben nem mulik el egyetlen hét se, hogy a disznólkodásban vezető szerepet vívó lapot az ügyészség el ne kobozná. Az elkobzás rendszerint későn szokott történni, amikor a *Fidibusz* a trafikokban rég eladták. A hatóságok nemcsak az elkobzással, hanem más eszközökkel is ártani igyekeznek a lapnak. Megtiltották a kis heti lap utcai elárúsítását. Ez azonban nem sokat ért, mert a tőzsdékben vígan árusították a *Fidibusz*-t.

Emiatt százával cirkál a rendőrség, hogy elesipjen valamely trafikban egy pikáns élelappot. Így aztán az ügyészség és a vizsgálóbíró nem érnek rá a sürgősebb természetű bűnügyeket befejezni.

Szinte páratlan az, ami most történt. Az ügyészség porbe fogott 395 budapesti trafikost, akiknek bűnük az, hogy az öt év óta szakadatlanul árusított *Fidibusz* március hónap három napján is árusítani merésztették. Itt megjegyezzük, hogy az illető lapszám cikkei és képei ellen eljárást sem indítottak, nem is ez a fő, hanem az, hogy a trafikosok ne árusítsák a *Fidibusz*-t. Mindezt azzal indokolja meg az ügyészség, hogy a múlt évben megbüntettek egy antikváriust, aki egy németországi pornográfregényt árusított s ez esetben sem indítottak a szerző és kiadó ellen külön eljárást. (Azt elhallgatja az ügyészség, hogy csak azért nem indította meg ezt az eljárást, mert Németország messze esik és nem ér el odáig a keze.)

A büntetőjárásbírószágon bámulva fogadták ezt a tömeges feljelentést. Tizenhat bíró között osztották fel a vádlottak csoportjait, amelyek közül az első 35 vádlott ügyének tárgyalását a mai napra tűzte ki Bezeredy büntetőjárásbíró. Meg is jelentek Gál Jenő dr. védővel a vádlottak, azonban az a meglepetés virradt rájuk, hogy a tárgyalás el lett napolva. Az összes vádlottak ügyét ugyanis Polányi büntetőjárásbírónak osztották ki, aki május 3-án kezdi meg ennek a monstre bűnügynek a tárgyalását.

A vádlottak, akik csupa kereskedők, dühösen kiáltoztak a folyosókon:

— Miért bolondítottak ide minket. Nem lopjuk mi az időt.

A járásbíró csittította őket és azt mondta, hogy az ügyészség az oka mindennek.

Milán király szerelmei.*

Az örvény szélén.

*

Két hét telt el azóta, mióta a király az orosz követ útján a császárnak bejelentette lemondását. A követ visszatért és urától levelet hozott a királynak. A király minisztertanácsot hív össze.

Mielőtt a miniszterek a királyi palotába mentek volna, Vladics dr. kultuszminiszter hívására az ő lakásán gyülekeztek.

— Azért kértem önöket e találkozóra, — mondotta Vladics, — mert szükségesnek tartom, hogy a minisztertanács előtt egyöntetű eljárásban megállapodjunk.

— Helyes, — bólintottak a kormány tagjai. — A legutóbbi időben olyan dolgok fordultak elő, melyek, én szerintem, azt parancsolják, hogy a felségtől azonnal való elbocsátásunkat kérjük. Önöknek bizonyára tudomásuk van arról, hogy a király hátunk mögött tárgyal a vostocki párt legexponáltabb embe-reivel

— Igen, — mondotta a belügyminiszter.

— A mi helyzetünk tehát tarthatatlan. Ha a felségnél jelentkeztem kihallgatásra, min dig el volt foglalva s nem volt hajlandó fogadni. En jól tudom, hogy nagy változás előtt állunk és nem akarok e változásnál jelen lenni.

— A király, — szólt közbe a külügyminiszter, — hetek óta levelezésben áll a külföldi udvarokkal és minden diplomáciai forma ellenére, a külügyminisztérium tudta nélkül. Fel-tétlenül elbocsátatásunkat kell kérnünk és pedig azonnal.

Vladics szólalt meg:

— Beszéljünk nyíltan. A király nem ép-eszü többé. Véleményem az, hogy megörült.

— Doktor, — ugrott fel a külügyminiszter, — komolyan beszél ön?

— A legkomolyabban. Időszaki örültség ez. Nem első eset már. De ha önök akarják, — egyszer s mindenkorra végezni tudunk vele.

— Mi a neve ennek a betegségnek?

— A józan ítélőképesség deminúciója!

— És mi okozza?

— Jelen esetben egy csinos mikróba, egy igen szép bacillus, egy fekete szemű özvegy-asszony: Jevremovics özvegye!

A kormány tagjai átmentek a palotába, hol a király már várta őket. Valamennyivel kezét fogott és rögtön áttért a tanácskozás egyetlen tárgyára:

— Uraim! Azért kerettem önöket, hogy közöljem komoly elhatározásomat. Eddig nem világosítottam fel önöket e tervemről, mert előbb a hatalmaknál kellett a talajt elő-készítenem. Tehát végleges elhatározásom ez: holnap reggel, királyságunk megalapításának tíz éves évfordulóján proklamációt bocsátok ki, melyben alkotmányunk 70. §-a alapján lemondok a királyi koronáról és fiam nagykörűsítéséig régensekre bízom az ország vezetését.

Halotti csend támadt. A miniszterelnök, kit erős jelleme miatt az „agg rómainak” nevezett el a nép, remegő hangon szólalt meg:

— Mint felségednek ez órában még felelős kormánya, esedezünk a felvilágosításért, hogy minő indokok vezetik felségedet, midőn e rettenetes és szerencsétlen lépésre határozza el magát?

— Uraim, egyetlen banális válaszként azt mondbatnám, hogy azért mondom le, mert nincs kormány, mely a jelenlegi viszonyok között hajlandó lenne a kormányzás felelősségét viselni. De önöknek, barátainak, nam akarok banális feleletet adni

Értsék meg a helyzetet. A vostocki császár halálát ellenségesem, akinek sikerült demoralizálni seregemet és antidinasztikussá tenni az egész nemzetet. A legutolsó merénylet nem sikerült ellenem, de sikerülhet holnap. És mi jön akkor? Emberfeletti harcot vívtam a vostocki befolyás ellen. Híába. Mig élt az én egyetlen, igazi barátom, a szomszéd monarchia trónörököse (Rudolf), addig volt reményem a jövőben és bizalmam a monarchia hatalmában. De midőn — és itt remegett a király hangja, — egy távirat tudatta velem a nagyra született, igazi férfi sze-

rencsétlen halálát, sirva borultam le: egyetlen barátom halt meg!

Ma szalmaszál vagyok a viharban. Ha fi m lép a trónra a vostocki császár gyámfiaként fog uralkodni és nem lesz párt ebben az országban, amely egy gyermek ellen támadna fel. Mire fiam emberré lesz, — ma tizennégy éves, — új nemzedék kerül a politika élére; műveltebb, józanabb, mint a mai. Reményünk lehet, hogy fiam beváltja azokat a reményeket, amivel én adós maradtam.

A király elhallgatott. Az agg római állott fel:

— Felség! Majd nyolc évtizeddel válla-laimon, nekem nem kell békót tenni nyelvemre. Nyíltan beszélek. En nem fogadom el azokat az indokokat, melyeknek alapján felséged ezt az országot a meredek szélre vezeti. A vostocki császár addig védelmezi e gyermeket, míg az ország szolgál vazalusa lesz továbbra is az északi zsarnoknak. Ha lábára áll — gyilkosokat küld reá. Felséged férfi, szelleme ragyogó, testi ereje herkulési: a veszedelem elől egy gyermeket, saját gyermekét tolja maga elé? Emlékezzék vissza, hogy midőn a porosz király, megrettenve a francia háború veszedelmétől, lemondani készült, egy gránátos káplár állt elébe az utcán és reámutatott a portepéra, ami a király kardján lógott:

— És ezzel mi lesz, király?

A király megértette, hogy ő nemcsak király, de katona is. Nem mondott le. És mi lesz felséged portepéjával? A hadseregünk őhező tisztjei védjek a lobogót, midőn az első katona otthagyja azt? Vért, vért látok, uram, a jövőben, ártatlan fiad vért: lángban az ország, térdelve könyörgök, ne tedd meg ezt a szerencsétlen lépést!

Az agg római zokogva esett le karszékebe és valamennyi miniszter megrendülve nézte. A király hozzá lépett, átölelte és kezét csókolta neki.

— Nem tehetek másként — mondta elfojtott hangon.

Ekkor Vladics szólalt meg, alig türtöztelve indulatát:

— Aemilián, én nem tartom be e percben a formákat. En neveltem belőled embert! Ott hagytam a nagy orvosi keresetemet, házi orvosod lettem. Nem gyógyítottalak, de neveltelek. Durva, neveletlen fickó voltál, minden műveltség nélkül. Embert, királyt faragtam belőled. En megmondom, hogy miért mondasz le. Meguntad kötelességeidet. Párisban akarsz dörögzöldni, bécsi és budapesti löversenyeken hozzádörgölgödni a mágánásokhoz. Drága szere- tőket tartani, kabarékban lenni magadat — ezt akarod. Szeretődöt feleségül akarod venni, könyvet többé sohasem látni — ez a terved. A parasztból lett fejedelem unokája, mint egy nyomorult ország kitarított exkirálya. Rois en exil, a mágánsvilágba vagyol, hogy Európa első snobja légy!

A király tombolva ugrott fel és Vladicsot öklével megfenyegette:

— Hazudsz, ki vissza mersz élni jósa-gommal! Megmondom az igazat. Elég volt e hosszú Golgota nekem. Nem volt tíz éven át sem éjjelem, sem nappalom. Gyilkosok töre kísért ágyamba és költött fel álmaimból. Nyugalom és boldogság után vágyom. Feleségül akarom venni azt, kinek egy csókja többet ér, mint az egész koronám, és ha az ég és föld leszakad — feleségül veszem ezt az asszonyt!

— Ugy, — kiáltott fel Vladics, — akkor fölösleges veled beszélnem! Majd úgy teljesítem kötelességem, ahogy tudom. En nemcsak miniszter, de orvos is vagyok.

— És én — üvöltött a király, lécsapva az asztalra, — e pillanatban élet és halál ura vagyok, nemcsak báb-király, de férfi, ki eltiprom azt, ki elébem mer állani. Nézz ki az ablakon, mielőtt elhagysz e termet!

Vladics az ablakhoz lépett és visszatáncodott:

— Istenem! — kiáltott fel — csapatokkal van körülvéve a palota!

— Igen, kedves Vladóm, innét nem megy ki senki, míg az okmányok ellenjegyezve nincsenek. Ne kényszerítsenek az urak, hogy bilincsbe veressem valamennyiüket! Jól ismerem fajomat és fölteszem rólad, Vladó, hogy a nemzet érdekében örülnek nyilvánítottasz. Két ut áll önök előtt: lemondásom tudomásulvétele, vagy a börtön!

* Ujabb részlet Georgevics Vladen dr., volt szerb miniszterelnök, szenzációs politikai regényéből.

Az agg római tért magához legelőbb:

— Felség, azt a kegyet kérem csupán, hogy menten veresse rám a bilincset. Börtönbe, verpadra m-gyek, — de nemzetem és felséged gyermekének halálát ítélet alá nem írom!

— Atyámként tisztelem ex cellenciát. Fölmentem e kötelesség alól. A hadügyminiszter ur veszi át a kormányelnökséget.

Az agg római elávozott.

Ekkor megszólt Vladics:

— Ez ősz férfi iránti szeretetből nem tettük nehezebbé a helyzetet. De hogy ő már elávozott, kijelentem magam és kollégáim nevében, hogy felségednek nincs hatalma felettünk. Tehet, amit akar, mi ebben az örült-égben nem segédkezünk.

— Csalódsz ismét, Vladó! Azt mondom, hogy ha becsületszóval nem kötelezitek magatokat, hogy a holnapi diplomáciai fogadáson megjelentek, mint aktív miniszterek, — tudomásul véve lemondásomat. Hát én ma este fiammal itthagytam ezt az országot és fogjatok magatoknak bolondot királyul ott, ahol tudtok! Ez az én utolsó szavam! Aprés moi la deluge!

— Bele-yugszunk, felség! Jöjjön aminek jönni kell. Consumatum est.

A miniszterek meghajoltak és eltávoztak. Vladics odasugott menekőikben a hadügyminiszternek:

— Gyorsan kell eselekednünk! Megyek Jevremovics asszonyhoz. Ha ő is meg van tébolyodva jaj szegény országunknak! Szerencsétlen nemzet, amelynek sorsa egy női hajszálon függ.

Az elcsesélt szalonkabát kalandjai.

Amikor szórakozott a feleség.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

A bohózatíróknak hálás téma a tévedéseknek mulatságos alakban való feldolgozása. Néha egy kis tévedés, egy kis félreértés a fradulatoknak egész tömegét idézi és megkacagtat mindenkit, akinek érzéke van a pajzán humor iránt. A francia bohózatírók újabb leginkább rubacsere trükkkel dolgoznak, eltekintve a most már elmaradhatlan ágy jelenetekről. De van rá eset, hogy most már ágyakat is egyszerűen kieserélnek, mint pl. a „Kutya van a kertben” című bohózatnál, ahol egy hotel garni szobája tettenérés kizárása okából forgó ágygyal van felszerelve. Ha jön a gyanakvó férj vagy feleség, elég megnyomni egy gombot, hogy az ágy a szomszédos szoba ágyával megforduljon és a dühös házastól, amikor a szobába toppan, a szerelmeskedő pár helyett, már csak nyugdélcselő öreg urat talál ezzel a kiáltással:

— Jaj a csuzom, jaj a csuzom!

Amire természetesen még a legféltékenyebb férj is hanyathomlok és megnyugodva rohan el.

Az aradi rendőrség elé a napokban egy igen mulatságos tévedés került, komoly bűnügy alakjában. Egy aradi előkelő állami tisztviselő megjelent a rendőrség előtt szobaleánya kíséretében, aki karján egy elegáns fekete saccó kabátot hozott gazdája után. A tisztviselő előadta panaszát:

— Amikor a ma ruhaszekrénybe nyultam, hogy ki vegyem onnan térdig érő fekete Ferenc József kabátomat, a legnagyobb meglepetéssel láttam, hogy a kabát eltűnt és helyén egy másik kabát lóg, amely nem az enyém. Megnéztem és konstataáltam, hogy egy fekete saccó kabát, amelyet egy nálam valamivel kövérebb urra szabtak. Miután én nem tudom, hogy az ismeretlen kabát miképpen jutott az én ruhaszekrényembe, felhoztam a kabátot a rendőrségre, kérve, hogy az ismeretlen tettest nyomozza ki. A tettes kilétét még csak nem is sejtem. Károm hetven korona.

A rendőrség a furesa panasz dolgában — amint mondani szokás, — széleskörű nyomozást indított. Egyszer csak újból betoppant a panaszos és zord arccal vonta vissza három nappal azelőtt tett feljelentését kérve, hogy a bűnjelképen beszovalgatott kabátot neki adják vissza.

— Visszavonom a panaszomat, — mondotta — mert meggyőződtem azóta arról, hogy nem történt kabátlopás. A dolog ugyanis úgy áll, hogy én karácsonykor a feleségemmel elutaztam apósom meglátogatására. Amikor visszajöttünk, a feleségem az én Ferenc József-kabátom helyett becsomagolta az apósom saccóját. Erre a mai napig azért nem jöttem rá, mert én ritkán szoktam a Ferenc József-kabátot viselni, most azonban már az apósom is irt az ő kabátjáért. Tessék visszaadni azt a kabátot, én visszavonom feljelentésemet és nem kívánom senki megbüntetését.

A bíróság. — mit tehetett egyebet — ma az „ismeretlen tettes” ellen megszüntette a nyomozást.

Új rend Törökországban.

Abdul Hamidot halálra ítélik?

Távirati tudósítás.

Arad, április 30.

Az ifjutörökök győzelmével megkezdődik Törökországban az új berendezkedés az egész vonalon. Olyan jelentés is érkezett, amely szerint Abdul Hamidot halálra ítélik, ez azonban nem bizonyul valószínűnek.

Mai távirataink a következők:

Abdul Hamid korsa.

Londonból táviratozzák: A Daily Mail konstantinápolyi levelezője jelenti: Az Abdul Hamid exszultán által összegyűjtött vagyon nagyrésze olyan módon van elhelyezve, hogy a pénzt nem lehet lefoglalni. Tudták, hogy Abdul Hamid negyed millió török fontot tart állandóan palotájában elrejtve, de bármennyire keresték is ezt a pénzt, nem tudták megtalálni. Az új szultán ellenben teljesen vagyontelen.

Konstantinápolyból jelentik: A Turquie illetékes helyről azt az értesülést szerezte, hogy Abdul Hamid volt szultánt csak néhány napig tartják Szalonikiben, azután Monasztirba viszik.

Szalonikiből jelentik: A kormány elhatározta, hogy megveszi az Alatini villát és 5 méter magas fallal vérteti körül úgy, hogy csak a tengerre nyíló kilátás maradjon meg. Abdul Hamidnak továbbra is lesz megszokott udvartartása. A volt szultán tegnap jól láthatta a kivilágítást és a tűzijátékot. A villa földszintjén a kíséret lakik, ő pedig az emeleten marad. Őrzetével Ali Feti vezérkari őrnagyot bízták meg.

Az új szultán trónralépése.

Konstantinápolyból táviratozzák: Török lapok jelentik, hogy a kardövezés ceremóniája 14 napon belül lesz. A porta ellenben kijelenti, hogy az időpont még nincs meghatározva.

A hivatalos lap a mekkai ideiglenes emir táviratát közli, aki a trónváltozás kedvező fogadtatásáról tesz jelentést. Hasonló táviratok érkeztek a szmirnai, drinápolyi, damaszkuszi aleppói, adanai vilajetektől és a kajzeriehi és a nikdei szandzsákoktól.

A török lapok szerint holnap a kamarában hatti humajun kerül felolvasásra, a mely bejelenti Mohamed szultán trónralépését. A felolvasáson a szultán is jelen lesz.

Bécsből táviratozzák: Mohamed szultán trónralépését Resid pasa török nagykövet tegnapelőtt adta báró Aerenthal közös külügyminiszter tudomására.

A trónörökös rendje.

Konstantinápolyból jelentik: Török körökben határozottan számítanak rá, hogy a trón-

öröklés rendjét, amely a mindenkor szultánt öccsét teszi meg a trón várományosának, e pái mintára meg fogják változtatni. Ebben esetben Zea Eddin, a jelenlegi szultán fia lesz a trónörökös. Az eunuchok intézményét eltávolítják és ezenfelül az udvarnál más gyökeres formákat is terveznek.

Az új szultán nyilatkozata — hamisítvány.

Berlinből táviratozzák: A Tagblatt konstantinápolyi tudósítóját hallgatáson fogadta Machmud Sepasza. A kihallgatásnak, mely inkább beszélgetés jellegével bírt, több tábornok is tanúja volt. A beszélgetés minijáratra az intervjuja terelődött, aminek folyamán a szultán a Daily Chronicle tudósítója előtt állítólag Németország lelkes és Anglia hű barátának mondotta magát. A pasa kijelentette, hogy ez az intervju és a tőle hasonló is, közönséges koholmány.

A török államférfiak eleinte megtagadták az ilyen „intervjúkon”, mivel látják, hogy egyes hatalmak tesznek nyilatkozatot az apokrif intervjúk, meg kell azokat cáfolni.

Hassán Riza basa ezután ezt mondta az újságíróknak:

— On tudja, hogy tegnap az egész napot a szultán szolgálatában töltöttem, mert az udvartartást még nem szervezte és ideiglenesen mi intézzük az udvar ügyeit. Mivel az udvartartás kérdése még nincs rendezve, már csak ceremonális okokból lehetetlen, hogy valaki a szultánt kihallgatásra bejuthasson. Ezért azt hiszem elegendő, ha mintegy a szultán kívánságára kijelentem, hogy intervjúkról terjesztett összes hírkoholtak. Annál is inkább állítom, mert a szultánt csak este 7 óra hagyta magára, amikor is hálós bájába vonult vissza. Kérem önt, hogy ezeket köztudomásra.

Reformok.

Berlinből jelentik: Konstantinápolyi irat szerint az új arany és ezüst pénzeket Mohamed képe lesz. A kormány haladéktalanul intézkedni fog az általános védkötelezettség behozataláról és a nem muzulmán védkötelezettségek ujoncozásáról.

Az Ikdam jelentése szerint Hilmi b. volt nagyvezér visszautasította a belügyi tárca A Szabah Dsavid kinevezése volt pénzügyminiszter és Hairi igazságügyminiszter levélközli, amelyben ezek a tárcákat visszautasítják és kijelentik, hogy az ifju-török párthoz tartoznak, e párt szabályzata értelmében pedig egyetlen tag sem lehet a többség határozata némi miniszterre, hogy továbbá az alkotmány szerinti, akinek tárcát kínálnak, előbb meg kell értekeznie a miniszterekkel és a miniszterprogramját illetőleg informálni. A Yénizetta szerint több más miniszter is lemondott.

Pétervárról táviratozzák: Mirko mo negroi herceg azért jött Pétervárra, a cár hogy a macedón ó-szerbiai szerbek részére talmat kérjen. Izvolszky külügyminiszter közeli állók körök jelentése szerint az orosz diplomácia legközelebb követelni fogja az ó-török kormánytól a macedoniai és ó-szerbiai egyetemes iskolai autonomia keresztülvitelét.

Hamis hír Abdul Hamid haláláról.

Londonból azt jelentik, hogy Abdul Hamidot a napokban bíróság állítja és halálra ítélik. A hírt

sőbb megeafolták, s azt táviratozzák, hogy az ifjutörökök nem bántják a volt szultánt, ha kifogástalanul viseli magát.

PESTI VIDÁMSÁGOK

A kezdő politikus.

Szatmári Mór országgyűlési képviselőnek, régi függetlenségi párti Budapest szerkesztőnek van egy tizenhárom esztendő fia, József, illetőleg Jósának hívják. Rendkívül okos és született újságíró talentum. Hogy ebbeli képességének méltó módon kifejezést is adhasson, Budapest és Vidéke címen most lapot indított. A nagy ambícióval szerkesztett újságot írja egyedül, indigó papírral sokszorosítja és megjelenik minden héten, ha az előfizető egészséges. Van ebben a liliputi hírlapban mindenféle rovat, a politikusnak, közgazdásznak, szingazgatónak, sportembernek egyforma mértékkel mér Magyarország legfiatalabb szerkesztője.

Amikor Szatmári néhány nappal ezelőtt técsből, ahol a válság miatt tartózkodott, hárérkezett, ott találta íróasztalán a Budapest és Vidéke egy friss példányát. Ő csak ekkor értesült fia vállalkozásáról s boldogan mutatta még aznap este a pártkörben, a szerkesztőségben a bájos kis organumot. Természetesen díszerte mindenki a lapot és a derék honatya hatatlan apai büszkeséggel mondogatta:

— Ebből lesz az igazi ember, majd meg-tjátok.

Uppen hazafelé igyekezett, amikor a kon-son ülve eszébe jutott, hogy a nagy mutoga-sban el is felejtette megnézni, mit is ír hát drága gyermek. Gyorsan kivette zsebéből a példányt s belefogott a vezércikkbe. De alig vasott két sort, táncolni kezdtek a betűk szeme-pit. A cikk a leghevesebben támadta az önálló-unkot, egy vérbeli hatvanhetesnek is becsüle-re vált volna az öblös kirohanás.

— Hü, adta teremtettem, haszontalan kölyke-gondolta magában a jeles publicista, miközben felé haladt a liften — majd adok én peked-zős bankot.

Odahaza már várták és nemsokára leültek esorálni. Egy darabig csend volt, majd meg-álalt a papa:

— Józsi, olvastam a lapodat — mondta ndesen, miközben halálos csapást mért egy rkecombra.

— Igazán papa, nagyon örülök — vála-olt a kis főszerkesztő élénken.

— Ha szabad kérdeznem, a vezércikket írta?

— Mindent én írtam, — mondta Józsi lel-sedéssel.

— Ugy — hagyta helyben a papa és után ismét csend lett, több szó nem esett a-ról.

Másnap ebéd után a dolgozószobájában varozott Szatmári Mór, amikor hirtelen be-tott a szobába Józsi.

— Papa kérlek, szólt lassan, a fiukkal már gallapodtunk a tennisz pályában, most már k kikellene fizetnem a rám eső részt, légy ves adj tiz forintot.

Hosszu pauza következett, amely után ez-t rövid, de jelentőségteljes szó süvített vé-a szobán:

— Nem adok!

Jóska meglepetve nézett az apjára.

— Nem adok, — ismételte az előtte levő-nyvből felpillantó honatya, nyomatékkal, mert én az önálló banknak vagyok a hive.

Jóska belesápadt a nem várt indokolásba. Egy ideig hallgatott, azután kissé remegő han-gon adta meg a választ, miközben kifelé indult.

— Őszintén szólva papa, nagyon csodálko-zom az eljárásodon, de másrészt nem bánom, hogy így történt, bátran megtarthatod a pénzt most már, mert terrorizálni nem hagyom magamat.

Hollandia öröme.

Vilma királynő leánygyermekét szült.

Távirati tudósítás.

Arad, április 30

Vilma, Hollandia királynője ma hajnalban leánygyermekét szült. Mint Hágából telegra-fálják, az eseményt dörgő ágyulövések adták tudtára a közönségnek.

Persze, nagy az öröm, de még sem ak-kora, mint amilyen akkor lett volna, ha fiút hoz a gólya. A palotát hatalmas embertömeg fogja körül és szüntelenül éljenez.

Az esemény nem érte váratlanul a fővá-roso lakosságát. Mindenki tudta, hogy már csak „órák kérdése” a dolog. Még inkább bizo-nyossá vált az tegnap este, amikor a királyné fájdalmakról kezdett panaszkodni. Az orvosok azonnal megvizsgálták és megállapították, hogy közel van a döntő pillanat.

A királyné visszavonult szobájába, ahol az esemény lefolyására minden el volt készítve. Orvosok, szülésznők, egész éjjel nem aludtak. A palota ablakai ki voltak világítva.

A nép rögtön észrevette, hogy rendkívüli dolog történik a palotában. És valami csodála-tos intenció folytán még tegnap este az a hír terjedt el, hogy a királyné leánykának adott életet. A palota körül hatalmas üdvörlégás támadt:

— *Éljen a kis hercegnő!* — kiáltotta sok ezer torok.

A gránátosok kaszányájának parancsnoka intézkedett, hogy kezdjék meg a laktanya di-szítését. Sokan a nemzeti himnusz énekeltek. A hír oly komoly formában terjedt el, hogy Amsterdamban és Rotterdamban a lapok kü-lönkiadásban jelentették az esetet.

Feltűnt azonban, hogy az ágyuk még min-dig némán mereszti torkukat az ég felé. Erre az a hír terjedt el nagy gyorsasággal:

— *Titkolják az esetet, mert csak leány és nem fiu!*

Hogy a további ingerültségnek elejét ve-gyék, Vilma királynő meghagyta egyik kama-rásának, hogy cáfolja meg a híreket. A ka-marás megjelent az erkélyen és ezt mon-dotta:

A királynő ő felsége még min-dig jól érzi magát. Az esemény még nem következett be.

Erre a tömeg megnyugodott, de nem osz-lott szét, hanem kitartott hajnalig. Reggel táj-ban azután megszólaltak az ágyuk és szállt szájról-szájra az örömkialtás:

— *Vilma leánygyermekét szült!*

A palota tisztjei küldöttségileg üdvözlötték a királynő férjét. Henrik herceget, aki nem tud hova lenni örömeiben. Maga a királynő elég szerencsésen esett át az eseményen. Jól érzi magát. A kis leány szintén.

A hercegnő a Vilma nevet fogja kapni a keresztségben.

Éjjel még a következő részleteket jelentik: Németalföld budapesti főkonzulához a bécsi követségtől a következő távirat érkezett:

Az államtitkár megbízásából közlöm, hogy a királynő ma szerencsésen leánygyermek-nek adott életet.

A főkonzult a mai nap folyamán számosan keresték fel szerencsekívánataikkal.

Hágából táviratozzák: Az újszülött her-cegnő Vilma, Emma, Henrietta nevet és még 14 nevet kap. Az újszülött egészséges, sulya hét font. A szülés minden baj nélkül történt meg. A királynő férje maga értesítette a szol-gaszemélyzetet a nagy eseményről. Egynegyed nyolc órakor a király közölte titkárával a szü-lést, aki a sajtó ott várakozó képviselőinek adta tudtára.

A palota előtt nagy tömeg várakozott, akik izgatottan rohanták meg az újságírókat, hogy mi a hír. Néhány perc múlva rendkívüli ki-adásban tudatták a lapok Hága izgatott közön-ségével a hercegnő megszületését. Az ablakok kinyitlak, álmos arccal dugták ki a kíváncsiak fejüket.

— Mi van? Fiu vagy leány?

Néhány pere múlva zászlódiszt öltött az egész város, az emberek ugráltak, táncoltak örömeikben. A kocsikat narancsszínű dísszel látták el, ugyanígy díszítették magukat a járó-kelők is, kalapjaikra és nyakkendőikre narancs-színű kokárdát tűztek. Még a kutyák és lovak is narancsdíszít kaptak.

Kilenc órakor hangzott el az első üdvölvés és megjelent az utcán zenekartól kísérve a heroldok körmenete. Az öröm általános, az összes üzemeket és a gyárakban a munkát be-szüntették.

Költözködési tragédiák.

Harcok a külvárosokban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30

Akik ma Arad külvárosainak utcáin jár-káltak, nem mindennapi dolognak lehettek szemtanúi. A májusi költözködés csatákepeit láthatták. Igen, csatákról lehet beszélni. A há-boruskodó feleket a lakók és háztulajdonosok képviselték. A György-utcában végignéztünk néhány ilyen ádáz küzdelmet, amely a hátra-lékos bér erejéig folyt, a kopott, szegényes butorzatra. Mondanunk sem kell, hogy itt, nem az ifjutörökök (lakók) győztek, hanem a szám-ra nézve kicsi, de törvényes alapon álló ellen-tábor, a háztulajdonosok. A törvény ugyanis a házigazdának, a lakásban lévő ingóságokra nézve, visszatartási jogot biztosít a lakbér ere-jéig. Minthogy a lakók nem mindig fizetik pontosan a bért, a házigazdák pedig törvény-adta jogukról nem igen mondanak le, a májusi költözködés mindig nagy bajjal jár.

A György-utca egy szegényes háza előtt nagy tömeg verődik össze. Egy asszony (kö-rülötte síró gyermekek) zokogva panaszkodik:

— Hat koronával tartozom az április havi lakbérre, és a házigazda nem akarja kiadni a két ágyamat. Mit csináljak, mi lesz velem? — tördeli kezét.

Az emberek zajongnak, pártjára állnak a szegény asszonynak és az intervenciónak mégis meg lett az a haszna, hogy a házigazda ki-adta az egyik ágyat.

Ezalatt a másik ház előtt támad bonyoda-lom. Már felrakta a szekérre a lakó a holmi-ját, amikor vészjósló arccal megjelent a házi-gazda felesége és se szó, se beszéd, lekapja a kocsiról a lakó kalickában levő kanári mada-rát és macskáját.

— Két korona házbérrel tartozik, — mon-dotta az asszony — amíg ki nem fizeti, ez itt marad.

— Nohát itt van a kutyám is, replikázott a lakó felesége. Tartsa meg ezt is, jó lesz a kutyahus, kanári peccsenyével!

A gyerekek sirnak, sajnálják itthagyni kedvenc játszótársaikat, kanárit, kutyát, macskát. Nekik ugyan magyarázhatják, hogy ez törvényes visszatartási jog.

Lámpa, tükrök, szekrény, kanapé marad a házigazdánál néhány korona lakbérhátralék miatt. Veszekedik a lakó a házigazdával, a fu-varosokkal, a szomszédokkal, akikkel még

utoljára hatalmasan összeperlekedik a gyerekekkel, végül az összeesődült emberekkel. Jön a rendőrség, beleavatkozik a viharos ügyekbe, csillapít, békít, feljelenít.

... Ilyen a szegény ember májusa.

FOGSÁG

egy szép asszony miatt.

Megbüntetett aradi katona.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

Sokat beszélnek most az aradi helyőrség tisztikarában és különösen a tisztikar családos tagjainak társaságában arról a szigorú büntetésről a harminc napos szigorított fogságról — amelyet egy jobb családból származó katona kapott. Az izgató esemény a következőleg történt:

Gerhauser Zsigmond ezredes, a 33. gyalogezred parancsnoka harminc napos szigorított fogságra vetette Pap János tizedest, aki a 9. században szolgál. A napiparancs indokolása szerint az ezred egyik legintelligensebb altisztjét azért sujtották ilyen szigorú és szokatlannul kemény büntetéssel, mert az engedelem nélkül tizenkét órával később vonult be a századához, mint ahogy azt neki megparancsolta az ezredes. Mikor ezt a napiparancsot felolvasták, legénység szabályszerű tisztelettel vette tudomásul. A tisztikar azonban az étkezőben egészen másképp gondolkozott. Nem tudta elhinni, hogy Pap János, akinek megbízhatósága, kiváló képességei eddig mindig elismerést, díszetért érdemelték, az első kisebb mulasztás miatt a lehető legnagyobb fenytést érdemelte volna meg. Ennek oka van. De az ezredes hallgatott, a segédtisztje pedig egy árva szót el nem árult abból, amit Gerhauser ezredes a Pap János tizedes kihallgatása alatt mondott és hallgatott Pap János is.

De hát oly sok érthetetlen és titokzatos körülmény halmozódott össze a tizedes személye körül, hogy végre mégis csak meg kellett találni a rejély kulesát.

Természetes, hogy asszony még pedig egy igen előkelő úri asszony szenvedő lovagja a déleleg altiszt, a ki különben igen jó nevű atléta is. Az 1905. évi országos nemzetközi súlydobó versenyen bajnok lett és a II. díjat nyerte el. Ügyes, intelligens ember, a kit még Dietrich Albert ezredes osztott be a gépfegyver osztaghoz és annyira megbízhatónak tartotta, hogy Temeskubinba is elküldötte mikor a szerbiai háborús veszedelem miatt az osztagot oda vezényelték.

Ez volt a fiu veszte. Ott egy távoli rokonára, egy előkelő ügyvédre akadt, a ki meghívta házához. Az ügyvéd feleségének megtetszett a daliás katona és nem volt kifogása az ellen, hogy igen gyakori vendég lett a háznál.

Husvétra hazajött Aradra. De az ügyvédné nem akart elszakadni hosszú időre tőle és legalább az írását akarta látni. Levelet írt a tizedesnek, aki természetesen válaszolt. És ezt a levelet a szerelmesek sorsharagja a férj kezébe juttatta. Mit tehetett egyebet? Feljelenítette a Temeskubinban állomásozó zászlóalj parancsnokságnál.

A panaszt ott tudomásul vették és tekintve az ügy különös voltát, sürgőnyileg tettek jelentést Aradra az ezredparancsnokságnak. Husvét másodnapján érkezett ide a sürgöny s katonai szünnap lévén, Pap János nem volt a kaszárnyában. Az ezredes parancsára a századparancsnoka a napos káplárt küldte ki a városba, hogy teremtsen elő Pap Jánost. A napos meg is találta és felszólította, hogy azonnal

térjen vissza a várba. Pap rosszat sejtve, arra kérte a napost, hogy hazudjon a kedvéért. Illetve ne is hazudjon, csak jelentse a 9. század parancsnokának, hogy nem találta őt. Ez azért volt szükséges, mert Pap elhatározta, hogy Temeskubinba utazik szerelmes asszonykájához és tizenkét óra múlva visszatér. A napos jó pajtása volt ráállt a kérésre.

Pap János másnap meg is érkezett. Ekkor már elhatározták, hogy szigorúan fog lakolni, amiért egy előkelő ügyvéd nejeire vetette a szemét. Kapóra jött a tizenkét órás elmaradás, a melynek okát az ezredraporton teljes őszinteséggel bevallotta és Gerhauser ezredes harminc napos szigorú fogságot mért ki megtorlásul.

Ifju Virágh Lajos felgyógyult.

Látogatás egy érdekes huszártisztnél.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

Hónapok óta lóg a szekrényben egy huszártiszt kabát, melynek gallérjára ma varrták rá a főhadnagyi aranycsillagokat. Ifju Virágh Lajos marburgi császári és királyi huszárfőhadnagyé ez az uniformis, amely a múlt év egyik szomorú őszi napja óta nem látta a gazdáját. A huszártiszt — akkor még csak hadnagy — az alagi turfon leesett lováról és több mint öt hónapig súlyos betegen feküdt előbb Budapesten, azután Aradon. A katonakórház gondos ápolása, majd a szülői szeretet, visszaadta az egészségnek a fiatal tisztet, aki ma már szinte teljesen felgyógyulva kapta meg főhadnagyi előléptetésének hírét.

A Tököl-tér egyik kétemeletes házában, a Frick-féle házban lakik családjával Virágh Lajos, Arad város főmérnöke. Mikor ma délután mint az Aradi Közlöny munkatársa benyitottam a lakásba, hogy a felgyógyult új főhadnagyt meglátogassam, a házigazda már nem volt otthon. Ifju Virágh Lajos fogadott civilben, de ami a fő, majdnem teljes egészségben. Néha még kissé elfogja a köhögés, szemének is maradt valami kis baja a nagy zuzódás miatt, de egyébként már két hét óta fennjár, a városba is kísértál és erős életkezdéssel alig várja már az időt, mikor berukkolhat ezredéhez.

— Alig két héttel ezelőtt keltem fel az ágyból — mondotta — és a sok fekvéstől kissé gyöngének érzem magam, pedig már egészen kiláboltam súlyos betegségemből.

— Mióta fekszik a főhadnagy ur?

— November ötödike óta — felelte. —

Akkor történt velem Alagon a szerencsétlenség, melyből hogy ennyire kiláboltam, magam is csodálom. Az igaz, hogy az orvosaim még jobban csodálják...

Kérésemre azután elmondta az alagi baleset történetét.

— A november 5-i katonatiszti akadályversenyen történt a baleset. Egy dragonyos főhadnagy barátomnak Mystery nevű lovát lovagoltam, amelyet az előző hónapi soproni versenyekről jól ismertem. Nagyon jól ugró, gyors lábú ló volt, amely Sopronban két versenyt nyert. A barátom felajánlotta a lovát, hogyha akarom — mivel ugyanis Pestre készültem — lovagoljam az alagi versenyen. Az ajánlatot örömmel elfogadtam és jelentkeztem a versenyre. Ötödikén reggel belovagoltam Mysteryvel a versenypályát és azt az akadályt, ahol délután a szerencsétlenség történt, teljesen hiba nélkül átugrottam. Délután négy órakor került sor az akadályversenyre. Az akadályt a pesti

sportemberek jól ismerik: egy körülbelül kétszáz méter széles és egy méter magas kőfal, amelyen van még egy félméteres sövény. A kőfal előtt és után pedig egyméteres árok van. Mikor a lovam — amely három más lóval együtt futott és mindig vezetett — nekiugrott az akadálynak, a hátsó lába kiesuszott: a ló rövidre ugrott, a sövényt ugyan átvitte, de első lábával bebotlott az akadályon túli árokba. Kibuktam a nyeregből, a ló gerincével jobb oldalra halántékomhoz esapódott és a fejem arccal elővalósággal befelfuródott a földbe. Minderre természetesen nem emlékszem, mert teljesen eszméletemet veszítettem: miután a pályavezető megadta az első segítyt, vonatra tettek és budapesti 17-es katonai kórházba vittek.

— Súlyos agyrázkódással feküdtem több mint egy hónapig a katonai kórházban. A tőm is megsérült s ajkamon is hosszú seb volt. Az agyrázkódás olyan súlyos volt, hogy tartottak tőle, hogy három nap alatt belepusztulok. De a kritikus három napot túlélttem és egy hónap alatt az agyrázkódást kihevertem. Ekkor súlyos köhögési roham támadt meg: folyton morfiumot és kodeint szedtem és a jobb szememet nem bírtam megnyitni. A törzsorvos ajánlatára hazajöttem, hogy innen Arcóba utazhassam. Itthon azonban olyan rosszul lettem, hogy csak hét nappal jöttem magamhoz s akkor sem lehetett utaznom. Egész április közepéig feküdtem csak ma két hete keltem fel. Nagyon lassan jöttem rendbe, de most már jól érzem magam. Délelőttönként sétálgatok, délután kocsikázok. Május 15-ig még Aradon maradok, akkor megyek Pestre, onnan Bécsbe, majd Merán. Junius hó elején bevonulok ezredem Marburgba.

— Újból lóra ül főhadnagy ur? —
— Kezdek csodálkozni.

— Természetesen — szökött a jókedvem. Történt velem már elég baleset, hát ez nem riaszt vissza. Hat éve veszek részt versenyeken, estem már többször, hozzá vagyok szokva az ilyenhez. Tavaly nyáron egy budapesti szárnyaudvaron nekiessem egy kocsinak, ahol is sokáig feküdtem. Mondották akkor, hogy olyan erős koponyám és csontjaim vannak, hogy ritkaság. Ha Pestre megyek, az lesz az első dolgom, hogy Alagon veszek egy jó lovat, mert az enyémet, mialatt beteg volt, eladta egy barátom. Ősszel azután megint veszenyézni fogok...

Az őszi szezonban tehát az alagi turfözönsége bizonyára találkozni fog Virágh Lajos huszártiszttel. Nem olyan legény ő, „egy kis epizód” — fél évig tartó súlyos baleség! — elriasztana szándékától.

TANÜGY.

(—) A Haladás címen megjelenő aradi ügyi lap májusi száma érdekes tartalommal bír. Vezető helyen a tanútság testületi elnöke szól. Méltatja egy cikkben Bohus László bárné és gondnoksági elnöki jubileumát, Kesztyél-rolly, Jancsócs Ferenc, Kovács Lajos és Deák Sándor irtak bele érdekes közleményeket a tanügy aktuális eseményei. A lapot szerkesztette Ottó aradi népiskolai igazgató szerkesztő Ingusz I. és Fia könyvkereskedő adja ki. Feltételi ára 6 korona évenként. Felhívjuk rá a tanútság figyelmét.

(—) Millenáris ünnepély. A Mihály-utcai elemi iskola tanestülete, Vladar Mezői igazgató-tanító és Kádas Aranka tanítónő vezetésével — a „Gond. utasítás” 38. §. értelmében — Magyarország ezeréves fennállás-évforduló ünnepét, május hó 3-án 8 óráig tartja meg: mire a t. c. szülőket és tanulókat tisztelettel meghívja. Az ünnep után, kedvező idő esetén, tanulmányi kirándulást tesznek a nagyerdőre.

NÉMET INVÁZIÓ.

Vendégszereplés és színésznyomor. —

*

(Budapesti levél.) Nem vagyunk ijedő. Nem kiáltunk bóhér után, ha német em-
t látunk. Tudjuk, hogy egy nyolcvan mil-
i hatalmas kulturájú népfaj, amelynek kö-
ette élünk, nyomokat hagy az országunk-
i, a nyelvünkben, a szokásainkban s külön-
en gazdasági életünkben. Ma már a leg-
ebb falu legöregebb parasztja is tisztában
annak a gyönyörű monódnak szomorú
szólásával, hogy a világ legelső nemzete
vagyunk. De mégis: féltjük ezt a mi zsenge,
kifejlett, nővésben lévő magyarságunkat,
egő kulturánkat, amelyért a nemzet jobbja
lkük üdvösségét is feláldozná a tisztere-
százszorosan féltjük a magyar színpadot,
lyről — akármilyen csapnivaló aktor is
l rajta — a mi nyelvünk bódító zenéje
g szomjas füleinkbe.

És keserűen, ökölbe szorult kézzel kell
unk, hogy Budapestet május elején ellepik
metek. Hozzá kétharmadrészen osztrákok.
nálisan megszállják a színpadokat, éppen
a Nemzeti Színház marad szüzen. Az
a a magyarság szempontjából nem sokat
ít, a Király-színház sárga színlapjai pedig
onta hirdetik fekete betűkkel a műsoron
darab német címét. Egy kis statisztikát
alunk a német rohamról. Vendégszere-
l jön:

a Magyar Színházba a bécsi Deutsches
ter,

a Víg-színházba a berlini Kleines Theater,
a Modern Színpad kabaréba a müncheni
rfrichter-kabaré,

a Royal-Orfeumba a bécsi Hölle és
a Bonbonnière-kabaréba is bevonulnak a
etek.

Egy csapásra tehát öt színpad. A budai
rencvárosi spiesz-eknek meg a régi Lipót-
mak a nyála csoroghat ettől a szédületes
yörtől. Az idegen, aki a magyar főváros
ipjait tanulmányozza, nyelvcsententve
atalhatja, hogy itt van a német színészet
ősebb centruma. Az alföldi magyar pedig,
agyar szót akar hallani, mehet a város-
Paprika Jancsi-bódékba. Ha azt mond-
hogy ez gyalázatos és fölháborító, ezzel
keveset mondunk. Itt káromkodni kel-
vagy ütni, de nagyot. Hol van ilyenkor a
rség, amely minden éjjeli kávéházba bele-
s orrát? Hol van a hatalmas fővárosi
amelynek kiméletlen bojkottal kellene
i a lelketlenül kalmárkodó színházakat?
önnek a németek és be fogják söpörni a
eket, a százazreket. Ugyanakkor pedig
atást közöl az Országos Színészegyesület
hogy három záz színész van szerződés
l. Köztük elsőrendű, egészen fiatal szí-
ők, törekvő és tisztességes multu szí-
i. Ezek a mai színigazgatói spekuláció
röttjei. Nem igaz, hogy a színházak nem
t el több kiadást. Tessék benézni bár-
a színházba, — majdnem esténként zsü-
tele vannak. A közönség jó, lelkes és
de a direktorok kiuzsorázzák. Agyon-
lt színészekkel játszatnak, kettős szerep-
ről szó sincs s ami pénzt ez a szatóciszü
er hoz, azt fölhalaz-olják a drága német
játékok. Magyarán szólva: a fene meg-
z olyan kulturmissziót, amelytől három-
erék színész koldul.

ért nem próbálkoznak a csehek, olaszok,
nek közt a németek? Ezekben a nép-
gben van önértzet, érzik és értékelik a
ti kulturából kiágazó erőt. Csak mi re-

megünk attól, hogy vadaknak, barbároknak
tartanak, ha ajtót mutatunk nekik. Hát tartsa-
nak. Hiszen megírják odakint ma is naponta,
hogy gatyában vizitélünk a szalónokban és
cukor helyett paprikát rakunk a kávéba. Talán
a bécsi, a berlini, meg a müncheni színészek
fogják más véleményre téríteni kedves ellen-
segeinket?...

Valljuk be magunk közt: gyöngé, lelki-
ismeretlenek vagyunk. Megbocsáthatatlan köny-
nyelműséggel adjuk föl a már elfoglalt pozi-
ciónkat. Hogyan akarunk újakat szerezni!

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Szombat: A föld, színmű. Bemutató előadás. Gál
Gyula vendégfelléptével. (A. b. let.)

Vasárnap: Délután fél helyarákkal: Hivatal-
nok urak, színmű. Este: Rendés helyarákkal. A föld,
színmű. Gál Gyula vendégfelléptével. (B. berlet.)

Hétfő: Előemelt harangok, színmű. Gál
Gyula vendégfelléptével. Utolsó előadás

* Gál Gyula — Lucifer. Igazi ünnepnapokká
avatja a színházi szezon záró napjait Gál
Gyula vendégszereplése. Négy estén át lép fel
az illusztris művész és az aradi publikum is-
mét gyönyörködhet a legtökéletesebb színját-
szó művészetben. Ma este Buti Luciferjében
mutatta be legkiválóbb alakításainak egyikét.
Ezt a szerepét már ismeri a publikum és mi
is méltattuk. Ma is megrázó hatást gyakorolt a
közönségre, mely még előadás végeztével is
helyén maradt és lelkesülten ünnepelte Gált.
Új volt Guidó szerepében Martonfi, aki külö-
nösen a negyedik felvonásban ért el nagy si-
kert értékes drámai alakításával. Harmath
Józsa, Hunyady, Várnay és Kulcsár a már
ismert kiváló alakításaikkal tették kifogástal-
lanná a mai előadást. H. G.

* Pataky László képiállítása Aradon. Érde-
kes és magas művészi nivón álló képtárlat nyi-
lik meg vasárnap délelőtt Weisz Leó műke-
reskedő szalonjában. Pataky László, az Aradon
jól ismert, kiváló festőművész küldött egy na-
gyobb kollekciót az ő poétikus, színes és min-
den ízében magyaros képeiből, melyek bizo-
nyára egytől egyig vevőre találnak abban a
városban, melynek műszerető közönsége eddig
is őszinte tisztelettel és áldozatkészséggel hó-
dolt Pataky László művészetének. A tárlat
megnyitására Aradra érkezik maga Pataky is.

* „A gyilkos” a nyári színtörben. Vass Ist-
ván dr. aradi máv. fogalmazónak A gyilkos
című életképét — mint értesülünk — Szendrey
Mihály a nyári szezon első napjaiban ismét ma-
sorra tűzi. A premier közönségének nagy része
ama kíváncsiának adott kifejezést, hogy sze-
retné a darabot iszontolni az aradi színház
színpadán. A szerző kijelentette, hogy A gyilkos
egynemely fogatékosságát, amelyek első szí-
padi alkotásoknál ugyszólván el se kerülhetők,
a legközelebbi előadásra az átsimítás által el-
tüntetni igyekszik.

* Incidens a nemzeti színház főpróbáján. Buda-
pestről í ják: A Nemzeti Színház tegnapi fő-
próbáján kinos eset történt. A színház Balázs
Béának „Dr. Selpál Margit” című darabját
mutatta be meghívott közönség előtt, melynek
zömét, mint rendszeren, a sajtó képviselői tették.
A második felvonás második képében Somlay
Arthur, aki Belezna György szerepét játssza,
hirtelen abba hagyta szerepét, a nézőtér felé
fordult és indulatosan így kiáltott:

— Csend legyen!

Aztán pedig így folytatta:

— Igen, jászottam már így a Jardin de
Parisban, de most csend legyen!

A főpróba közönsége keilemetlenül lepte
meg ez a rögtönzés. Somlay alkalmasint azért
jött indulatba és azért feled ezett meg magá-
ról, mert a nézőtérben többen nevettek.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap délután
mérésékeit helyárok mellett Földes Imre szí-
nműve, A hivatalnok urak kerül színpadra. Este A
föld, a főszerepben Gál Gyulával.

* Az utolsó előadás. Hétfőn lesz az utolsó
előadás ebben az idényben a téli színházban.
Ezuttal Előemelt harangok című színmű van
műsoron, Gál Gyulával.

* Hangverseny. Müttermüller József zene-
igazgatónak a veszthely megváltása javára
adandó nagyszabású hangversenye iránt nagy
érdeklődés nyilvánult meg. A vidékről is nagy-
számban jegyeztek elő jegyeket a hangver-
senyre, hogy ezáltal is kifejezést adjanak azon
elismerést érdemlő törekvésnek, melyet Mütter-
müller az aradi zenekonzervatorium hazafias
igazgatója az ügy érdekében kifejt. Müttermüller
a hangversenyre meghívta Barabás Béla dr.
országgyűlési képviselőt is és neki, mint a
veszthely megváltását indítványozónak üdvözlő
táviratot is küldött. Különösen alkalmas e hang-
verseny most, midőn mindenki siet eleget tenni
azon kötelességének, hogy hozzájáruljon fillé-
reivel a veszthely földjének megvételéhez.
Müttermüller annál nagyobb dicséret illeti e
hangverseny rendezéseért mert alkalmat adott,
hogy tanítványainak egy része is közreműköd-
hessen a cél érdekében. A hangversenyen
Müttermüllerné L. Erzsébet zenetanár tanítványa
közül is vesznek részt s Robitsek Samu és
Kell József dr. szívesességéből működnek közre
a cél szolgálatában. A hangverseny tiszta jöve-
delme egészben a veszthely megváltására
fordítatik. Jegyeket ifj. Klein Mór könyv-
kereskedésében válthatni 3, 2 és 1 koronaért.

Májusi kesergő.

*

Szépséges május elsején,
Mikor a bimbó, rügy fakad:
Orgona nyílik és a fenyő
Az égből lágyan ránk szakad,
Mikor a rét s az ifju föld
Oly zöld,
Mikor a Csálán s a városligetben
Mi ketten,
Én és nejem, a kedves
Elandalgunk a fű között, mely nedves;
Oh arról álmodunk, mi szép
A tavasz, május és a lét
S hogy boldogok vagyunk mi ketten
A Csálán s a városligetben
S hogy milyen szépen csicsereg
A bohókás verébsereg,
És csicsereg és csicsereg
Es sühog, susog fű, faág
S az éppen bimbózó virág.
És ma van tavasz első napja,
Amikor minden lakók apja:
A háziur,
Ebéd után, — vagy még előtt
Hozzad küldi a házfelügyelőt,
Ki ekkép szól:

„Tisztelt uram, tavasz van máma,
Róla zeng minden vers, makáma,
Madár zeng róla valahány,
Sőt esetleg a csalogány.
A költészet ilyenkor szép
És boldog ma a nép...”

Igy szól a házmester, de én
Szépséges május elsején
Szavának közbevágok:
„Szépek az illatos virágok,
Szép a tavasz és szép a május,
Sőt a mező, a rét is bájus,
A természetben tudom éled
Az ifju élet.
S mi benne rejlik, a sok kincs
Mik alkotásai az Urnak,
De mondja meg a háziurnak
Hogy máma — nincs!”...

Szépséges május elsején
Kedves nejem meg én.
Oly boldogok vagyunk mi ketten
A Csálán s a városligetben.
De haza nem megyünk soha,
Mivel a lakók apja,
A háziur, vad mostoha.

A szentenciát hát kimondom
 És jól tudom, e mondásom betűit:
 „Szépséges május elsején
 Jó — jó otthon, de legjobb — mindenütt“.

A KÁVÉHÁZAK TÁJÁRÓL.

A „Pöltzi“ gazdát cserél.

A májusi költözést egy régi, baártságos aradi kávéház kezdte meg: *Pöltzi* Miksa. Kiköltözött a saját kávéházából, amelynek huszonegy évig volt lakója s beköltözik a civil életbe, nyugdíjasnak. Nélküle is annyi már Aradon a penzionált kávé és vendéglős, amennyi a penzionált főispán, meg polgármester. Most *Pöltzi* is a penzió-fortályban van, vagy legalább is várakozási állományban.

Bár maga még nem nagyon öreg ember, mégis a régi, spieszburger Aradnak egyik darabja ő, meg a volt kávéháza. A címe is mutatta. Hovatovább elenyészett az a szokás, hogy kávéházat, vendéglőt a gazdájáról nevezzenek. Az öregek még a *Weitner*-be, a *Wittmann*-ba, a *Zemplényi*-be jártak. Az új generációnak már hangzatosabb címek kellene: a Központi, a Hungária, a Rannonia és egyebek, amelyeket Budapestről plántáltak ide. De a *Pöltzi* megmaradt a gazdája nevével: igazabban a *Pölczi*. Csak a legintimebb szabadság-térek mondták:

— Gyerünk a *Miksikához*!

Sok, rengeteg az érdekessége ennek az egyszerű szabadság-téri kávéháznak. Hajnaltól éjjelig a legkülönbözőbb vendégáramlás volt benne tapasztalható. Reggel: csöndes, szelíd tanárok reggelizője, a kikhez járul a város legkésőbbben kelő boltosa: *Ungár*, a könyvkereskedő. Délután az egyik utcai fülkében készül a város egyik nagy ügye: a *Kossuth*-szobor. Itt ülnek már a világ teremtese óta, minden délután *Nagy Kálmán* és *Schvarcz Zsiga*. A mit a Jópásztor-ban határoztak, az már csak szentesítés volt; a terveket, a számításokat itt intézi a szobor két apostola. A biliárdoknál egy uniformis dominál: *Sztankovits* Milos, a tüzoltóparancsnok itt üzi tekés foglalkozását. Oldalt, az ablakokkal szemben az öreg *Schusztér* Illés doktor játsza a sakkot, a mely kimaradhatatlan az ő podáns életrendjében. Este, — természetesen a *hölgyek* kevernek szint a miliőbe. Történelmi tényként legyen fölemlítve: Aradon ez volt az első kávéház, a melybe hölgyek szoktak járni. A rossz — vagy jó? — szokást a többi kávéházak is követték és annyira illojalisak voltak a *Pölczi*vel szemben, hogy onnét is jobbára elhódították a hölgyeket. Az esti ensemble-hoz tartozik egy klasszikus biliárd-százhuszas. A középpontja ennek a kávéház egyik óslakója: *Keppich* Zsigmond, a kivel harci kiáltások között szekták megvívni a küzdelmet: *Hacker* Mór s újabban *Ferrari*, a tenorista. A milyen vigaszt itt egy-egy lökés okoz: úgy, olyan tisztán már csak a *Pölczi*ben tudnak örülni. Éjjel után az újságírók szállnak be, pihenni; az egymással versengő, harcoló, polemizáló lapok munkatársai ezen a genfi területen találkoznak össze s igyekeznek egymás fáradt arcából kifürkészni az aznapi laptitkot:

— Van nektek valami szenzációtok? Nekünk igazán semmi sincsen...

Hát ez a mozgófényképe a konzervatív kávéháznak. Változatosságot kever belé a vásár, amely kalap le nem vevő vidéki alakokkal gyömszőli tele az asztalokat s a városatya-választások, amikor ez az első kerület egyes frakcióinak gyűlés-helye. A kávéház földszinti helyiségében gyűlnek a lelkes polgárok, a mialatt az emeleti szobában az „előkészítő bizottságok“ tartanak permanens értekezleteket a győzelem érdekében...

Ilyen érdekes, ilyen sokféle színből, sokféle emberből keveredett össze a tisztes *Pölczi*. De

valamennyi embere megegyezett abban, hogy a gazdát igazán szerette. A tanár, a spieszburger, a boltos, a nagyságos asszony és a bohém. Meg is érdemelte. Azok közé a ritka kávécsok közé tartozott, akik a becsületük dolgának tekintették, hogy jó feketét adjanak a vendégeiknek. S a régi ezt többre is értékelték, mint azt, hogy van-e zene a kávéházban és meg lehet-e találni a kopenhágai illusztrált lapokat.

Robotos.

Cigányfiuból

amerikai apostol.

Egy csodálatos karrier.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, április 30.

Tíz-tizenöt év előtt még a Nyírség égető homokja perzselte tövistől tépett meztelen lábát. füstös sátor alatt dideregve húzta össze gémberedett tagjait s ma New-York egyik legnagyobb negyedében, óriási imaház impozáns falai közt, a buzgó híveknek ezrei csüngenek figyelemmel oktató és buzdító szaván. Ez a története az árva cigánygyerekek: *Kovács* Rudinak, aki saját bevallása szerint tizenkét éves koráig sohasem feküdt ágyban... És most, mint *Gypsy Smith* a hit meggyőző erejével s a vallás magasztosságával a népek ezreit hódítja meg és úgy ünneplik őt, mint a bibliai kor apostolát.

De származását esze ágában sincs titkolni az amerikai magyar cigány papnak, sőt ellenkezőleg: büszke rá, hogy cigány és hogy nomád csatangolásai közben alig négy heti iskolázásban lehetett része, úgy, hogy tizenhét éves koráig csak egytagu szavakat bírt olvasni. Angliába jutva pedig faluról-falura kalandozva, ruhafogasok előrusításából tartotta fenn magát.

Hogyan jutott mégis odáig a kalandos vérű, vadóc módra felnőtt cigányfiú, hogy a hit és vigasztalás lelki mannáját nyújtsa nálánál sokkal intelligensebb, tanultabb emberek ezreinek?

Ez éppen a csodás élete folyásában. Mint gyermek már közlékeny, tanulékony természet volt; szeretett megállni az utcasarkokon s komoly beszédbe vegyülni kisebb csoportokkal. Egyszer elfogta a vágy, hogy kis beszédet rögtönözzön a templomból kijövő közönséghez. Ez irányozta rá az „Üdv hadserege“ vezérének, Booth altábornoknak figyelmét, aki rögtön magához fogadta. De a szegény cigányfiú ambíciója még magasabbra vágyott: maga akart magának híveket szerezni, tehát elhagyta Booth-t és Amerikába tette át működése színhelyét.

És erre alkalmassá tette őt folyékony, sok szóközi tehetségre valló előadása. Sokan kezdetben csak kíváncsiságból keresték fel prédikációit, később azonban a kötelék mind szorosabbra fűződött közte és hallgatósága közt. Vele született muzsikális tehetsége különösen érvényesül a gyülekezet énekvezetésében, amelyet rendszeren rövid imával nyit meg, majd az amen elhangzása után megjelöli az éneklendő zsoltárt.

Miután több himnusz elzengett a gyülekezettel, beszédbe fog s hangja dallamosan cseng, delejes szemei át meg át járják a hallgatóságot s titkos ígérettel csüngenek rajta.

Hallgatóságában, melyben nők, férfiak vegyesen s faj és nemzeti különbség nélkül vesznek részt, boldogok és szenvedők, gondtalanok és tépelődők, mindnyájan ismerik cigány eredetét, sokan láttak is előtte már cigányokat,

de ezek züllött, dologtalan csavargók voltak, kártyavető, tenyérből olvasó koldusnép. Senki sem tettelezte föl, hogy közülük egy mint hitterítő evangelista pattanjon ki. Mert könnyű tüzesvérű hercegnéket szöktetni, mindennapi dolog a hegedű varázsával asszonyszíveket hozni lázba s fejedelmi előkelőséggel süpörni be a guruló aranyakat és zöldhasu dollárokat: de a lélek komolyabb táplálékáról gondoskodni s a vidám nóták érzékbizsergető csiklandozásait az istenháza megszentelt és komoly hajlékával cserélni fel, erre aligha volt még példa a cigánysoron.

Egy csöndes esküvő.

Ma délután két órakor, — amikor a békés polgár még csak az ebéd utáni feketéjét szüresöli, — az aradi anyakönyvi hivatalba bekopogtatott egy szerény ifju pár. A hölgy is, a fiatal ember is, egyszerű szürke utcai ruhát viselt, gyűrött ruházatukon látszott, hogy csak a mindennapi közönséges használatra van szánva. Szondy páter, az anyakönyvvezető ugyancsak meg volt lepve, amikor kijelentették, hogy ők házasságra kívánnak lépni. Az anyakönyvvezető praktisában ilyen ritkán fordult elő. A házasságot kötő felek kifogástalan szabású frakkban, fehérkeztűsen, lakkeipőben, a menyasszonyok uszályos fehér ruhában, mirtuszkoszorúval szoktak előtte megjelenni. Az anyakönyvvezető feltette cwikkerét, kételkedően csóválta fejét, átvizsgálta az iratokat, de minden rendben volt és így akadálytalanul összeadta a fiatalokat.

Mind ebben semmi különös nem volna, ha a házasságnak érdekes előzményei nem lennének. A házasságra lépett pár egyike kereskedősegéd, a másik irodistaleány. Egy helyiségben robotolnak. A nevük mellékes. A fiatalok megszerették egymást és elhatározták, hogy házasságra lépnek. Olyan természetes ez: szerették egymást, egymásé akartak lenni. A házasság elé akadály toronyosult. És mit gondolnak, kinek a részéről? A fiú szülei, vagy a leány szülei ellenezték a házasságot? Mert ugyebár legfeljebb ezeknek lehet az ügybe beleszólásuk? Nem itt volt az akadály. Egy egészen új ellentállásról van szó, amely különös és talán példanélkül való. A kereskedősegéd és az irodistaleány főnökei ellenezték a házasságot. Azt mondták: „ti szegény alkalmazottak vagytok, a házasság lukszus dolog, nem nektek való.“ Ime egy új szociális jelenség, ahol már nemcsak a vérrokonok, hanem az alkalmazott főnöke is beleszól a házasságba, mert az ő érdekeivel is vonatkozásban áll. Az olyan alkalmazott, — gondolkozik a főnök — aki szűkes jövedelméből képtelen a családalapítással járó kötelezettségeknek eleget tenni, jó alkalmazott nem lehet.

Alapjában véve a főnöknek igaza van. Neki ahhoz, hogy az alkalmazottja szerelmes-e, vagy nem, nincs semmi köze. Neki jó alkalmazottra van szüksége, akit anyagi gondok a kötelessége teljesítésében nem gátolnak. A józan számítás szerint tehát igaza van neki, de vajjon emberileg igaza van-e? Joga van-e megtiltani az alkalmazottjának, ha még oly kevés fizetése van is, hogy ne vehesse feleségül azt, akit szeret s ne alapíthasson családi tűzhelyet. Ehhez ugye nincs joga? Ez az alkalmazott legbensőbb ügye, aminek helyes, vagy helytelen intézéseért ő a felelős. Ha azután a főnök úgy ta-

lálja, hogy a kisasszony, mint feleség nem tudja helyesen vezetni tovább az üzleti könyveket, a kereskedőség pedig mint férj nem tud jól mérni többé kávét, vagy selymet, — boesássa el. Az a fiatal pár, akik ma délből a munkától fáradtan járultak az anyakönyvvezető elé, ahol a legnagyobb esendben megesküdtek és délután fél három órákor, — mintha mi sem történt volna, — elfoglalták helyeiket a pult mögött: — megértette, hogy arra az ünnepélyes aktusra természetesen joga van. V.

HIREK.

A szabadkai gyilkosság.

Egy titokzatos levél.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, április 30

A szabadkai rejtelmes gyilkosság egyre jobban bonyolódik. Ma A Nap című lap levelet kapott, amelyben valaki Budapestről azt írja, hogy ő a gyilkos, ne bántsanak ártatlan embereket. Ő azonban ejbujdosik a rendőrség elől.

A levelet, amely aláírás nélkül érkezett, a szerkesztőség átadta a rendőrségnek.

Szabadkáról azt táviratozzák, hogy a Szabadka mellett lévő egyik pusztán, a borusic—bunjeváci vasúti töltés oldalán egy gazdátlan kerékpárt találtak. Azt hiszik, hogy a gyilkos ezen a biciklin menekült. Most ez irányban is folyik a vizsgálat. Vojta Antal vizsgálati fogsága ügyében a törvényszék vádtanácsa hétfőn fog határozni.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a munkások május elsejei ünnepe következtében beálló kettős ünnep miatt kedden reggel jelenik meg.

— Ingyen menetrend. Az Aradi Közlöny tegnapi számához előfizetőinknek menetrendet mellékelünk. Ha valaki talán nem kapta volna meg a menetrendet, szíveskedjék azt a kiadóhivatalnak bejelenteni. Az készséggel megküldi az elmaradt példányt.

— Fejérváry báró és a Mayer-lexikon. Fővárosi tudósítónk jelenti: Mangold Lajos tanár, a Mayer-féle Lexikon magyarországi részének szerkesztője, az ismét Fejérváry-ügyről ma így nyilatkozott:

— Amióta megvan ez a lexikon, a magyarországi részt mindig én irtam. A Fejérváry báró volt miniszterelnökre vonatkozó részt is én irtam. A múlt héten levelet kaptam a lexikon szerkesztőjétől, amelyben elmondotta, hogy Fejérváry nagyon megütődött azon, ami róla megjelent. En megírtam neki, hogy teljesen vállalom a felelősséget, mert az hivatalos okmányok alapján készült. El is küldtem neki az ítéleteket, a hiteles kivonatokat a képviselőház naplójából. Ugy látszik, hogy Fejérváry sajtópörrel akar engem megtámadni. Nyugodtan nézek ez elé.

— Elhunyt képviselő. Bottlik János függetlenségi képviselő, aki 1905. óta Vácot képviseli, ma Tibolddarócon meghalt. Az elhunyt képviselő hosszabb idő óta idegbénulásban szenvedett.

— Léleknap. Május másodikán az aradi minorita templomban Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök tiszteletére léleknapot rendeznek. Ezzel akarják a katolikus hívők leírni hálájukat ama gyönyörűségért, amelyben a püspök itt tartott konferenciáival a hívőket részesítette.

— József főherceg az aradi textilgyár részvényese. Az Aradi Közlöny minapi számában megírtuk, hogy József főherceg, akinek tudomása volt az aradi textilgyár tervéről, információkat kért az építendő gyárról és kilátásba helyezte, hogy részvényeket is fog jegyezni. A részvényjegyzési felhívást kibocsátó egyik intézet, az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár a főherceg felhívására jegyzési ívet küldött Budapestre a főherceghez, aki most visszaküldte az ívet, melyen száz darab részvényt, vagyis 50.000 koronát jegyzett. Így József főherceg a Hungária aradi pamutáru-gyár r. t. egyik fő részvényese lett.

— Glücklich Vilma Aradon. Kiváló, érdekes vendége lesz vasárnap Aradnak. A magyarországi szervezett nőmozgalomnak egyik legjelesebb bajnoka, Glücklich Vilma látogat el hozzánk az Aradi Nőtisztviselők Egyesületének meghívására. Akiknek alkalmuk volt ezt a rendkívül vonzó egyéniséget a fővárosban hallani, azok ismerik a ritka élvezetet, melyet egy-egy előadása nyújt. Ez a lelkes feminista nő élénk cáfolata annak a balhiedelemnek, hogy az új nő, az a nő, aki emberi méltósága tudatára ébredve, küzd maga is a létfontartásért, elveszti nőies báját. Glücklich Vilma típusa az új nőnek, kitartó munkás, őszinte, jólelkű, művelt, szabad minden gondolatában és ment a konzervatív előítéletektől. Elismeréssel adózunk az aradi nőtisztviselőknek, hogy Glücklich Vilma előadását rendezik. Vasárnap délelőtt fél 11 órákor a városháza nagytermében tartja előadását „A feminizmus és a kenyérkereső nő” címen. Az előadást mindenki nagy érdeklődéssel várja.

— Egy híres könyvkiadó halála. Münchenből táviratozzák: Langen Albert hírneves könyvkiadó, a Simplicissimus kiadója ma meghalt.

— Kristóffy József pénzügyi igazgató. Budapestről írják: Az Erzsébetvárosi Hitelbank Részvénytársaság Kristóffy József v. b. t. t. volt belügyminisztert beválasztotta az igazgatóságba. A bank az 1907. évben alakult 250.000 korona alaptőkével. Az új igazgatót már a cégbíróságnál is bejegyezték.

— Botrány a horvát hazaárulási pör tárgyaán. Zágrábból jelentik, hogy ma nagy botrány színhelye volt a zágrábi törvényszék, amely tudvalevőleg most tárgyalja az ismert hazaárulási pört. A tárgyalás végén az ügyész bejelentette, hogy folyton névtelen levelekben fenyegetik, ha el nem ejti a vádat a vádlottak ellen. Bemutatott egy cseh levelet, amelyben a szláv titkos szövetség halállal fenyegette meg. A védők és a közönség fölugráltak és megfenyegették az ügyészt.

— Magának nincs bizonyítéka a vádlottak ellen, — kiáltozták és öklüket rázták.

A törvényszék elnöke nehezen tudta lecsillapítani a zajongókat. A vádlottak közül többeket szigorított fogsággal sujtott az elnök.

— A híd kölcsön. A belügyminiszter arról értesítette a várost, hogy jóváhagyta a fővárosi pénzügyi intézetekkel kötendő szerződéseket és a kölcsönösszeget a város folyósíthatja. Egyelőre négyszázezer koronát vesz fel a tanács, de ennek legnagyobb részét — 322 ezer koronát Zsigmondi Béla kapja és így a többi vállalkozó csak akkor kap pénzt, ha a kölcsön második részlete is folyósítva lesz.

— Tervpályázat díszkapukra. A Kölcsey-egyesület, valamint az Aradi képző és iparművészeti társulat vezetősége a Baross-park Petőfi-utcai bejáratánál és az új temetőben díszes, művészi tervek alapján készült vaskaput szándékozik készíteni, vagy készíttetni a várossal. Ma azzal a kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy a tervek díjazására szükséges összeget a város adja és a bíráló bizottságba is nevezzen meg tagokat. Ha erre nem volna hajlandó, akkor az egyesületek a maguk pénztára terhére írják ki a pályázatot, de azzal a kikötéssel, hogy abban csak egyesületi tag vehet részt. Mint értesülünk, a tanács nem szándékozik a kapukat elkészíttetni, mert arra nincs fedezete. Körülbelül tizenhatezer koronába kerülne a két kapu és a temető jövedelmei vannak erre előirányozva. De előbb meg kell változtatni a temetői szabályrendeletet és ki kell mondani, hogy a város a maga kezelésébe veszi a temetőt. Ma a sírok ápolási díjai nem a városi pénztárba folynak be, hanem a felügyelő jövedelmét alkotják.

— A telek értéknövekedési adó. A mai napon a városhoz a követelőző beadvány érkezett: Tekintetes törvényhatósági bizottság! Az Aradi Építőiparosok Szövetsége és az Aradi Ipartestület azon kérelemmel fordultak a t. törvényhatósági bizottsághoz, hogy mondassék ki, miszerint „a magánfelek által eszközölt új utcák nyitásával a város belterületén mindennemű külön köztehertől megkíméltetnek a magánfelek is.” A kérelmet jogosnak és méltányosnak tartom ugyan s annak határozattá emelését már csak a helyi építőipar érdekeire való tekintettel is óhajtandónak vélem, — mégis: részben, hogy eleje vétéssék az indítvány ellen felhozható olyan érveknek, melyek szerint egy ilyen határozat meghozása telekspekulációkra fog alkalmat szolgáltatni: a városra nézve egyáltalában nem-, vagy csak igen későn megtérülő kiadásokkal, terhekkel fog jární, részben, hogy esetleges telekspekulációk tényleg megakadályoztassanak, végül hogy a város a lakosság egyre növekvő adóterhének fokozása nélkül olyan új jövedelemhez jusson, mely nem az általános adóteher növeléséből ered. indítványozom: méltóztassék kimondani, hogy a törvényhatósági bizottság a szóban forgó kérelemnek helyt ad ugyan, de egyúttal elhatározza az értéknövekedési adónak (betterment) behozatalát s utasítja a város tanácsát, hogy a főszámvevői hivatal útján készíttessen erre vonatkozólag részletes javaslatot s a kidolgozandó szabályrendelet-tervezetet terjessze a közgyűlés elé. Az utcanyitásokra vonatkozó határozat pedig, amely ez esetben az állandó szemmel tartás érdekében szintén szabályrendeletbe volna foglalandó, csak az értéknövekedési adóval egyidőre lép életbe. Tisztelettel Zima Tibor törvényhatósági bizottsági tag.

— Letartóztatott cigánykaraván. Aradvármegye minden részén, már évek óta egy jól szervezett betörőbanda működik, amelynek tagjai leginkább pusztákon és falvakban gyakorolják mesterségüket. A csendőrség rendszeres hajsztát folytatott ellenük. Ternyei Kálmán kurtiesi csendőrmester és nyolc csendőrtársa ma végre elfogták a banda 13 tagját és megvasalva kísérték be az aradi ügyészség fogházába. A banda egy cigánykaravánból áll, 10 férfi és 3 nő. Egész kocsiszámra hozták utánuk a bűnjelket. A karaván vajdája Lóré Mátyás, híres betörő, aki már nem egyszer volt elzárva rablás miatt.

— Köszönetnyilvánítás. Berger Lipótné 10 koronát adományozott az aradi zsidó fiúárvaháznak, amely nemesszivű adományért köszönetet mond az elnökség.

— **A Haverda-család alapítványa.** Szabadkáról írják: A város tanácsa mai ülésében figyelemre méltó ügyben határozott. Ez néhai Haverda Boldizsár ügyvédnek a felesége és a saját nevére tett városi középiskolai alapítványa. Nevezetesen Haverda Boldizsár végrendeletében a többiek között 12 lánccs földet hagyott a városnak olyan kikötéssel, hogy amíg a felesége él, addig ennek az ingatlannak haszonélvezeti joga is a napokban meggyilkolt Haverdánét illesse, de ha meghal, akkor ennek az ingatlannak értéke úgy kezeltesse, hogy a kamataiból az alapítványi okirat feltételeinek megfelelően egy-egy városi főgimnáziumi és felső ipariskolai növendéknek segélyezzenek. Ez az alapítványi rendelkezés annál figyelemre méltóbb, mert az ingatlan mai forgalmi értéke 36 - 40.000 korona. Most, hogy az örökös hátrama adt házastársa is meghalt, az ingatlan feloldódott a haszonélvezeti jog korlátozása alól, az alapítvány jótéteményében már az ősszel kezdődő új iskolai évtől fogva részesedhetnek a tanulók.

— **Rendszabályozzák az operai klakkt.** Budapestről írják: Szinte példátlan, amit mostanában az Operaházban főznek. Be akarják szüntetni a klakkt. Tetszik tudni, mi az a klakk? A klakk igen üdves intézmény, amely arra való, hogy a művész urak és a művésznő hölgyek megvásárolják maguknak a sikert. Kikől vásárolják? A Weidinger bácsitól, a népszerű pesti klakk-főnöktől, aki olyan büszke az ő saját külön művészetére, hogy több ízben kijelentette már:

— Tapsol a terem, ha a tenyerem verem. Na ja, mert a tenyerem a kenyerem.

Ha például Arányi úgy gondolja magában, hogy jó volna már egy kis forró siker, akkor elmegy az öreg Weidinger tatahoz és azt mondja neki:

— Estére siker legyen.

És van siker. Weidinger tata beültet egy pár jó erős, kiképzett, a taps-tanulmányokban jó előmenetelt tanúsított tenyert, ad nekik egy kron. esetleg kevesebbet és az ügy rendben van. Előadás után aztán benyújtja a számlát, amely annál nagyobb minél elementárisabb a siker. És most ezt a virágzó üzletet akarják elrontani az Operaházban. Eleinte úgy tervezték, hogy majd egészen megszűntetik, később azonban rájöttek, hogy ez lehetetlen, mert ki tapsolna akkor az Operaházban, ha kiüldöznék onnan Weidingeréket? Elhatározták, tehát, hogy majd csak rendszabályozni fogják az ügyet. Hosszas tanácskozások után megállapodtak abban, hogy a **harmadik emeleten** felügyelőket alkalmaznak akiknek az lesz a hivatásuk, hogy a klakköröket rendre intse. Vajjon mi fog ezután történni? A dolog olyan súlyos, hogy itt csak tippelni lehet. Vagy az fog történni, hogy

1. Arányitól, Vasqueznetől, Szamositól, Lunarditól és a többi művész urtól és művésznő hölgytől ezentúl a földszintre, első és második emeletre fog szabadjegyeket kapni Weidinger tata, vagy (ami sokkal valószínűbb)

2. a felügyelőket Weidinger tata fogja kinevezni, saját külön táborából. Így legalább még szaporodni fognak a klakkörök számban és erőben.

— **Megölte a menyasszonyát.** Newyorkból táviratozzák: Hardan Helén tanuló lányt, egy nevelőintézet növendékét ma az iskola udvarán a leánynövendékek szemeláttára agyonlőtte a vőlegénye. A leány meghalt. A gyilkosságnak az az oka, hogy a leány visszaküldte vőlegénye jegygyűrűjét. A merénylet után a vőlegény öngyilkos lett.

— **Elgázolt urinő.** Ma délután fél három órakor Flore Pásku fuvaros a Szabadságtéren kocsijával nekihajtatott özvegy Schwitzer Mórénak. Az uriaszony elesett és arcán szenvedett sérüléseket, amelyet Prohászka László dr. kötöztet be. A kocsis ellen megindult az eljárás.

— **Meggyilkolt papfiu.** Nagyváradról írják: Ma reggel 7 óra körül a Geszt községi erdőőr amint rendes útját végezte, egy férfi hullájára akadt. Az erdőőr nyomban a község házára sietett, ahol az előjáróságnak jelentést tett a dologról. A hatósági orvos a vizsgálat után megállapította, hogy a gyilkosság hétfőn történt. A szerencsétlen emberről eleinte keveset lehetett megtudni. A községben senki sem ismerte, ugyan többen látták már időnként a községen átvonulni. Megmotozása alkalmával leveleket találtak a meggyilkolt ember zsebében. Levelek és levelezőlapok voltak ezek, Nádudvary Lajos címére küldve. A név és a levelek tartalma némi világosságot hoznak a rejtélyes gyilkosság ügyére. Geszt községben sokan ismerték Nádudvary Lajos, Bors község egykori *lelkészét*. Ennek az embernek volt egy fia, ugyancsak Lajos, akiről tudták, hogy elcsavargott, esett ember lett belőle. S most így került a gesztiek elé. A levelek Nádudvary Lajos hányatott életéről tesznek tanúságot. Mindegyik levél fenyegető hangú. A levélírók korbácsot, botot emlegetnek és kölcsönpenzeket, amiket Nádudvary nem adott meg s amiket erőszakkal csikart ki ott, amerre járt. A vizsgálóbíró valószínűnek látja, hogy e haragosai közül találkozott össze Nádudvary, vagy az is lehet, hogy valami országuti kaland áldozata lett a vándorra züllött papfiu. Hulláját beszállították Geszt községbe.

— **Lelőtt iskolaigazgató.** Rómából jelentik: A közeli Trapaniban a reáliskolai igazgatóra egy tanuló rálőtt és a fején halálosan megsebezte. A merénylet oka az, hogy az igazgató fegyelmi vizsgálatot indított a tanuló ellen.

— **Halálos szerencsétlenség.** Sopronból írják: Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap délután Felsőszéplán, Rothermann nagybirtokos és cukorgyáros családja körében. Posztol Erichné Rothermann Irén másfél éves kis fia, egy ritka bájos gyermek, a park mellett elfolyó Edel-patakba esett s mire a szerencsétlenséget észrevették, a vízbe fullt. Minden életszerű kísérlet hiábavaló volt már; a kis fiu meghalt. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a kis fiu dadáját elküldték a gyerekkocsit és addig a fiu nagyanyja és anyja hugai társaságában maradt a kertben. Közben az inas levelet hozott a hölgyek részére. Azalatt a néhány másodperc alatt, míg a nők figyelme a levele irányult, az élénk kis fiu elszaladt a körülből és a park mellett folyó patakba fulladt. Különösnek tartják az esetet mert a patak sűrű drótsövényzettel van elkerítve.

— **Az öngyilkos tanuló.** Lemberger Jenő, aki, mint megírtuk, főnöke, Kell Manó üzletében tegnapelőtt reggel egy játékrevolverből golyót röpített halántékába, ma reggel a kórházban meghalt.

— **A Központiban** vasárnap fényes tombolavetély.

— **Kuhl Mihály** szakképzett, törekvő fiatal iparos városunkban egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő *kelme műfesző- és vegytisztító-intézetet* nyitott. E lapunkban közzétett hirdetését melegen ajánljuk a n. é. közönség szíves figyelmébe.

— **A Gambrinus éttermében** állandóan meggőfénykép a kertben. Minden vasárnap délelőtt katonazene. Tisztelettel Kánya Géza. 1567

— **Katonazene.** A Hungária kávéház, Matzky cukrászda és Millenium söresarnokban ma este háromnegyed 8 órakor katonazene, azonkívül minden kedden és vasárnap. 1800

— **Valódi angol tennisz verők,** tennisz hálók és labdák, futballok, fűles labdák, diabolók, mindennemű illatszerek, kefe-árak és bőr-árak, különösen nagy választék női bőrtáskákban, mélyen leszállított árba, lesznek eladva Hegedüs Gyula kefe, illatszer- és pipere üzletében Arad, Andrassy-tér 15. 41

— **Szeplők és májfoltok** ellen használjon eredeti Kárpáti-féle Benzoetej-crémet és Benzoetej-szappant. Kapható a készítőnél: Kárpáti János gyógyszerárán Arad, Boros Béné-tér 15. szám. 593

— **Valódi angol tennisz verők,** tennisz hálók és labdák, futballok, fűles labdák, angol házi tornák, gummi labdák, diabolók, mindennemű illatszerek, kefe-árak és bőr-árak, különösen nagy választék női bőrtáskákban, mélyen leszállított árban lesznek eladva, Hegedüs Gyula kefe, illatszer és pipere üzletében Arad, Andrassy-tér 15. 41

— **Szent László** (püspök) fürdő (Nagyvárad mellett) 41°C. meleg természetes hévíze javulva van csúszos bántalmaknál, izületi loboknál, köszvény-nél, idegbántalmaknál, bőr és nőbajoknál stb. stb. Modern berendezésű, kényelmes, könnyen hozzáférhető, olcsó magyar fürdő. Prospektust küld Kernáts János fürdő-bérlő. Lásd a hirdetést. 5897

— **A Berger féle gyógy- és hygienikus szappanok** 1868. év óta évenként fokozódó mennyiségben használatnak, mert még a legtávolabbi országokban is használatban vannak. A gyógyító erő és a fertőtlenítő hatás a *Berger féle kátrányszappan* használatánál ezerféle. Mint kipróbált mosdó- és fürdősappan a mindennapi használatban a *Berger-féle glicerin kátrányszappan* kiváló. A *Berger-féle gyógyhatású hygienikus szappanok* minden bel és külföldi gyógyszerárakban kaphatók.

— **Elhízás ellen** időnként legtekélyesebb gyógyeszköze hazánk természeti kincse, az egész világon elismert *Ferenc József-keserűvíz*. Kiválóan alkalmas otthoni a rendes foglalkozást meg nem zavaró — rendszeres használatra. Mint naponkénti adag elegendő: reggel éhgyomorral egy pohár felmelegítve.

— **Fényképezési készülékek** működőnek. Mindazoknak, akik a fényképezést, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az *A. Moll* cégnek (Bécs, Tuchlauben 9. cs. és kir. udv. szállító) 1854. óta fennálló fényképezési eszközök, különlegességek áruházát, amelynek képes arjegyzékét kívánnra szívesen küldi el bérmentve a cég.

— **Cognac eladás.** A legtisztább szesz nélkül égetett, saját termelésű 23 éves cognac literes és 7 deci literes palackokban kapható. 1 liter 6 kor. 40 fillér, 7 deci liter 5 kor. Perényi-utca 3. szám, a tulajdonosnál. 1655

— **Tulzsfolt raktár** miatt minden a raktáron levő összes ékszereimet, arany és ezüst, valamint acél különlegességi férfi és női óráimat, láncok, gyűrűk, karperecek, valamint óriási valódi ezüst áru raktáromat u. m. tálcák, kosarak és sok száz más darabok, nemkülönben — elsőrangú nehéz tüzi ezüsttől „Chinai ezüst” áruimat beszerzési áron árusítom. A n. é. közönség szíves látogatásáért esd Weinberger Ferenc Arad, Andrassy-tér 20. 1445

— **Francia likőrök** legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 171

TARKASÁGOK.

(Adám és a gyerek.) Szekely Salamonnak, a főreáliskola érdemes tanárának van egy kedves fia, a hat esztendő Gyurika. Az okos gyerek folytonosan kérdésekkel ostromolja a papáját, mert ő mindent tudni akar, nemcsak ami körülötte történik, hanem ami már sok ezer év előtt végbe ment.

A minap például ilyen merész kérdéssel állott elő:

— Mond papa, amikor Ádámot az isten megteremtette, akkor Ádám milyen volt? Nagy ember volt-e, vagy pedig pólás baba?

— Erről nem irtak a bibliában. Ott egy szó sincs erről, — felelte az apa.

— Most jut eszembe, — mondta a kis fiu homlokára ütve, — hogy Ádám nem lehetett pólás baba. Akkor ki szoptatta volna?

(Aki a fogházba vágyik.) Egyik kollegánk sajtópörét fogja tárgyalni a jövő héten az aradi törvényszék. Valaki félrevezette a kartársát és olyasmit írt, amiért a rágalmazás címén a bíróság el szokta ítélni a vádlottakat. A sértett fél nem rossz ember és megelégszik azzal is, ha bocsánatot kér.

— Nem kérek bocsánatot, — mondta a kávéházban a makaeszközös újságíró.

— De ha nem kérsz bocsánatot, — magyarázták neki — akkor fogházba kerül. Azért a cikkért legalább 30 napot kapsz.

— Azt akarom. A fogházba szeretnék kerülni, mert drámát akarok írni.

— És ahhoz fogházra van szükséged?

— Igen. Idekiint nincs elég türelmem az íráshoz. Nem tudok a lakásomon maradni, már pedig a kávéházban nem írhatok drámát. A fogházban, ahonnan nem futkározhatok folyton a kávéházba, nyugodtan megírom a darabomat.

— Vigyázz — magyarázták neki. — mert így esetleg kettős büntetést kaphatsz.

— Miért?

— Mert nem lehetetlen, hogy a darabért is ülni fogsz.

(A jó barátok.) Jellemző párbeszéd a jó barátok szeretetének illusztrálására:

— Láttad ma Kovácskánét a korzón? kérdezi egy hölgy, aki nagyon jó barátja Kovácskánénak.

— Láttam. Nagyon fess volt.

— Igen, kitűnően konzerválja magát. Tíz év előtt harmincesztendő volt és még ma is annyi.

A mélyen tisztelt vendégeimet van szerencsém értesíteni, hogy kávéházamat a mai napon

Láng Ferenc urnak

adtam át.

Nem mulaszthatom el, hogy azon rokon-szenves támogatásért, amelyben 21 éven át részem volt, az igen tisztelt vendégeimnek, ismerőseimnek és jóbarátainak hálás köszönetet mondjak.

Egyben kérem az igen tisztelt vendégeimet, hogy utódomat is hasonló meleg pártfogásba részesíteni kegyeskedjék.

Tisztelettel:

Pöltzi Miksa.

A mai napon

Pöltzi Miksa urnak

kávéházát átvettem.

Mély tisztelettel kérem a nagyérdemű közönséget, hogy új vállalkozásomban támogatni kegyeskedjék.

Kiváló tisztelettel:

Láng Ferenc.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Emlékkünnep. Deutsch Ignác, az aradi íz. árvaház és több jótékonykézu alapítvány alapítója kegyeletos emlékének tiszteletére május hó 2-án d. e. 11 és fél órakor a zsinagógában és május 2-án d. u. háromnegyed 7 órakor az árvaházban gyászemlékkünnepélyt tartanak.

(*) Közgyűlési meghívó. Az aradi állami tisztviselők köre május 9-én délelőtt 10 és fél órakor a kir. törvényszéki palota esküdtzéki termében rendes évi közgyűlést tart.

Tárgysorozat a következő: Évi jelentés a kör tevékenységéről. Számvizsgálók jelentése a lefolyt év számadásairól. Jövő évi költségvetés. Az Országos Egyesület évi jelentése. Jelentés az Országos Egyesület f. évi április 18-iki közgyűléséről. A tisztviselői közalap ügye. A létesítendő tisztviselőtelep ügye. Indítványok. Kosinszky Viktor lemondása folytán elnökválasztás. Indítványok a közgyűlést megelőző 3-ik napig a kör titkárságánál

írásban nyújtandók be. A közgyűlésen, mint érdeklődő, minden aradi és aradmegyei állami tisztviselő, vagy tisztviselő részét vehet.

A NAGYKALAP.

*

A nagykalap ellen írni, amikor már ugyis szakajtó-kalapot viselnek az imádott hölgyek, amikor a nagykalapról csak most, a szakajtó-kalapok szezonjában tudjuk, hogy utóvégre szép kalap. Bájos kalap, (kivált ha szép is, bájos is, aki viseli) és amikor az érvék és vicek lavínja letárgyalta már a nagykalapot. — nos a nagykalap ellen írni, körülbelül anakronizmus: és körülbelül célszerűtlen, mert im, egygyel több ok lesz arra, hogy a legkevésbé tájékozott hölgyek most már felkiáltanak: sutba a nagykalappal már nem divat, már nem is akarnak róla írni, vegyünk tehát szakajtó-kalapot. Anakronizmus ide, veszedelem amoda, mégis csak írunk a nagykalapról: részben ellene, részben mellette, mert Illinois államban — fölösleges hozzátenni tán, hogy amerikai államban — törvényt hoztak, kegyetlen törvényt a nagykalapok ellen. Berohtak ugyanis a feministák a szenátus ülésérmébe, követelvének maguknak a szavazati jogot. — holott azt hiszem, az illinoisi hölgyek sohasem voltak némák. És miközben így követelődtek, nagykalap volt a fejükön, örült nagy disztüvel és a nagy disztü megkarcolta a szenátus érdemes elnökének arcát. Az elnök erre olyan mérges lett, hogy majdnem vérmérgezést kapott. Denikve, oda fejlődött a dolog, hogy a szavazati jogból nem lett semmi, mert hiszen — így a szenátus — nem lehetnek érettek polgárjogok gyakorlására ugyanazok, akik a fejükön kalandos tárgyakat viselnek: ellenben a nagykalap viselese ellen törvény hozatott, törvény, melynek indoklásában az is előfordul, hogy a nagykalap — életveszélyes.

Hát hiszen jó, jó: a nagykalap főleg drága és nem haragszanak meg a férfiak, ha ezer koronánál kezdődhet a pénzbüntetésre hivatkozhatnak, amikor vérző szívvél bár, de kajánul megtagadhatják becses nejüknek a kikönyörgött, kipörlekedett és kiált nagykalap megvételét. A törvény: törvény és ezen sem könyök sem ájulás nem segítenek. Csak az a kérdés, hogy a törvényes alapon álló kis terjedelmű kalapok nem lesznek-e szintén drágák?

És hogy életveszélyes a nagykalap, kivált a belőle kiütőző tü miatt? No, ezt már kötve hiszem. Én már gyakran setáltam ilyen nagykalap mellett, csevegettem is a nagykalappal tölem telhető elmén, — de ami engem illet, nem éreztem csöppet sem azt, mintha az életem kockáztatva volna. Tagadhatatlan azonban, hogy a nagykalap némely hölgynek oly veszedelmesen jól áll, hogy az ember halálosan szerelmes lesz. Ezen akar segíteni a drákói törvény? Bajos a dolog, bajos, mert azok a hölgyek, akik nagy kalapban hódít k. kis kalapban is, sőt akár kalap nélkül is megbolondítják a könnyen hevülő férfinépet. És ezt kellene már elhinniük a hölgyeknek, mint érdekelt félnek. Higyjék el, hogy a nagykalap semmit sem ad szépségükhöz és szerencsére, abból semmit sem vesz el. Izléses és elegáns öltözködés természetesen szükséges valami: ezt a hölgyek nemcsak önmagukért, hanem értünk, fősvény és rosszhiszemű férfiakért is teszik. A világ bizonyára szebb és tűrhetőbb, kellemesebb az által, hogy a hölgyek szépen öltözve és nem holmi zsákokba burkolva jelennek meg a korzón, a szal-

lonban, a színházban. De az is igaz, hogy ehhez nem kell nagyon sok pénz. A józilest pénzen nem lehet megvenni ugysem: igen egyszerű és olcsó ruha, olcsó kalap jobban tetszhetnek, mint a drága, tündöklő holmi. És akármilyen törvényt is hoznak illinoisban, vagy bárhol egyebütt, a hölgyeknek nem lehet megtiltani, hogy ne akarjanak tetszeni. Jól teszik, ha tetszeni akarnak, és ha nem volna meg bennük erre az ösztönös hajlam, törvénnyel kéne gondoskodni ez irányban.

Az illinoisi szenátus elnöke felfortyant, mert a nagykalap tüje megkarcolta az arcát. Minden a körülményektől függ. Ismerek férfiakat, akiket szintén ért ilyen malheur. — de nem haragszanak érte. Ne bántuk már a nagykalapot. Nem is olyan esunya. Isten bizony, nem.

Orvosilag ajánlva. — Aradi főlerakat POLLAK JÓZSEF cégnél, József főherceg-ut II. 5885

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sok színházlátogató. Panaszos levelüket áadtuk a színházgatónak.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

= Meghívás. Az Aradi nyomda részvénytársaságnak 1909. évi május hó 8-án délután 4 órakor az „Aradi Közlöny” helyiségében tartandó XV. évi rendes közgyűlésére. Tárgy: 1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései az 1908. üzleti évre vonatkozólag. 2. Az 1908. évi mérleg, az üzleti számla megállapítása és az üzleti felesleg hova fordítása tárgyában határozathozatal. 3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása. 4. Esetleges indítványok. Az Aradi nyomda rt. igazgatósága. Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít. A részvények a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a társaság pénztáránál leteendő, ahol az 1908. évi mérleg, valamint az igazgatóságnak az 1908. évre vonatkozó jelentése is betekinthező.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 31

A holnapi nappal beköszöntő május tulán kedvezőbb lesz, mint április hónap volt.

A szükséges májusi esőt remélhetőleg még idejekorán kapják meg a vetések, noha már eddig is szükségük lett volna esapadékra.

A gabonaüzlet irányzatában inkább a szilárdság jut kifejezésre, amihez az impulzust a gyengének jelzett kilátások szolgáltatják.

A mai piacon elkelt:

300 mm. buza	14:00—14:30
500 mm. tengeri	7:00—7:10

Névleges jegyzés:

Rozs	9:00—9:70
Zab	8:10—8:20
Arpa	7:90—8:00

A gabonáinak 50 kilogrammonként koronában értendők.

MEGNYILT!

1795

Arad város legszebb, legkellemesebb pompás üdülőhelye, az ujonnan átalakított

Mihályi Gyula Baross parki-Kioszkja.

Vasárnap délután 5-től 7-ig katonazenene.

Braun Gusztáv

asztalos, ARAD, Vörösmarthy-utca 3. sz. Telefon 633.

Készít irodai-, üzleti- és bútorterendezéseket a legjutányosabb árakon.

1607

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, április 30.

Amerika 2-vel magasabb. Kínaiat, vételkedv gyenge.
5 ezer metermázsza 5 (lierral mag sabb.
Az arak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri májusra	7.55—7.6	7.55—7.57
Buza májusra	13.8—13.99	13.4—13.95
Buza 1909 októberre	11.88—11.89	11.84—11.85
Rozs októberre	9.37—9.38	9.34—9.35
Zab októberre	7.67—7.68	7.64—7.65

Zárul 5 órakor.

Oestrak hitelrészvény	...	642.—
Magyar hitelrészvény	...	754.50
Városi villamos vasúti részvény	...	270.—

A legjobb kutya-kalács

volt és marad

Fattinger-féle kutya-kalács,

amely a fajta tápzszerék közül a legjobb összetételű és tápértékű

— 50 kg. 23. — 5 kg. bérmentve 3.20 K.

Fattinger-féle Puppy-Biaquit

gyök-húgyak részére. 50 kg. 26.—K., 5 kg. bérmentve 3.50 K. Árjegyzék bérmentve küld.

Fattinger's Patent-Hundekuchen- u. Geflügel-futter-Fabrik Wiener-Neustadt.

500-adi több elad. — A Fattinger-féle tápzszer állatorvosai ellenőrzése mellett készült. 5014

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1909. évi május hó 1-én:

A) bérlet.

Gál Gyula felleptével

Itt először:

A föld.

Színmű 3 felvonásban. Írták: Kemechey Jenő és Malonyay Dezső.

S Z E M É L Y E K:

Dobos Kovács Hunyadi J.	Marosvári	Gál Gyula.
Zavasa, neje Benkőné.	Bódog, fia	Leővey Leo.
Klári, leányuk Kápolnay J.	Susanne	Novak Irén.
Özv. Vekey Pollinsné E.	Véky	Keszler Ede.
Gedeon, fia Delli Lajos.	Borzas János	Várnay József.
Dr. Iskra, leánya H. Harmath J.	Miska	Kertész D.

Közdote este 7 és fél órakor.

Arad, 1909. évi május hó 2-án vasárnap:
Déltűn 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal.

Hivatalnok urak

Színmű 3 felvonásban. Írták: Fűdes Imre.

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal, Gál Gyula felleptével:

A föld.

Színmű 3 felvonásban. Írták: Kemechey Jenő és Malonyay Dezső.

A tisztességes, becsületes kereskedő
éhren ügyel arra, hogy ha vevője
utólérhetlen hatásánál fogva közismert
ZACHERLINT

kér, ne akasszon nyakába megtévesztő
surrogatunot. Sajnos azonban vannak
másféle kereskedők is. Ennélfogva min-
denkit, a ki valódi Zacherlint akar venni,
nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy után-
zatoktól, melyek utóbbi időben megtévesz-
tően hasonló üvegekben forgalomba ke-
rülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan
ügyeljék a **Zacherlin** névre.
1614

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. május 1-én, szombaton:

1. Nincs frakkom. Kacagtató. — 2. Főkadász az
Északi tengeren. Természet után. — 3. Boszu-
vagyó szerelmes. Bohózat. — 4. A genfi tó. Természet után. — 5.
Láthatatlan tolvaj. Kacagtató. — 6. Önfeláldozó apa.
Életrajz. — 7. Aruló óra. Bohózat.

8. Végzetes bál.

Drama. Írták: Maurice Donnay. Előadják a legelső párisi
színházak művészei.

Előadások délután 2 órától kezdve.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara
jatszlik. — Cukrászda.

Előkészületen:

A francia forradalom.

3 felvonásban, 200 vetített és számos mozgófényképpel.

Írták: Pekár Gyula.

NYILTTÉR.*

Figyelmeztetés!

Aradvármegyében bevezetendő feltűnést
keítő találmányra, mely évi

40—50 ezer koronát jövedelmez,

vállalkozó kerestetik.

Szükséges tőke 4—6 ezer korona, szakértelem
nem szükséges. Legjobb alkalom bármely
állásban levő egyéneknek tisztos mellékjövedelem
szerzésre. Csak a fenti tőkével, vagy meg-
felelő anyagi biztosítékkal rendelkezők kültjék
ajánlataikat „Szabadalmazott Találmányokat Er-
tékesítő társaság” Arad, Főposta Nagy jövedelem
jeligére.

Alapított 1893.

Athelyezkedtem!

Van szerencsém a nagyrabecsült megren-
delőimet, valamint a nagyközönséget tisztelet-
teljesen értesíteni, hogy

a Deák Ferenc-utca 33. sz. alatt

létezett

asztalos üzletemet

1909. évi május hó 1-től

Szent István-utca 3. szám alá

saját házamba

helyeztem át.

Kérem a nagyérdemű közönség és meg-
rendelőim további nagyrabecsült b. pártfogását

kiváló tisztelettel

Kremmer János,

műbutor asztalos.

Alapított 1893.

Megérkeztek

a legjobb és legszebb

melyek kevés jéggel

Jégszekrények

kitűnően hűtenek.

Szabó Albert

6 Fensége József főherceg udvari szállítója, üveg, porcellán, lámpa és
konyhabereendezési cikkek raktára Arad. — Telefon szám 239. 1393

Molyhalál.

Legjobb hatású szer MOLYOK

és azok petéinek biztos kiirtására.

E kitűnő összetételű szer a molyokat nemcsak távol tartja, mint a legtöbb hasonló készítmény, hanem azokat, (ha már a ruhában vannak) valóban ki is irtja.

Foltot nem hagy. Szaga nem kellemetlen. — Használatban olcsó. Kezelése egyszerű. Egy üveg ára 1 kor. 20 fill.

Radical molypusztító, poralakban. (Elismert kitűnő hatású növénykeverék) — .20, — .50 és 1 koronás dobozokban.

Terpentinszesz, kámfor, zúzott lör, nattalin, bagaria papír, patchouli-levél, levendula-virág stb.

Poloskairtásra: Radical poloskairtó folyadék, (erőshatású és nem maró) egy üveg ára ecsettel ellátva 60 fillér.

Erősbitett dalmát rovarpor. — .30, — .50 és — .80 filléres dobozokban és kimérve.

Padlófényesítő és beeresztő viaszok és paszták.

Ruha-, cipő- és fémtisztító szerek, szivacsok, szivacsológók, mosdó-keztük és mosdóruhák legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása.

Hánzu Nestor
Vöröskereszt Drogéria
Arad, Weitzer János-u. 2.
Városi és megyei telefon 455. szám.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK heti kimutatása

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1909. május hó 1.

Keresünk:

Aradra: 2 rőfő, kézmű és divatárú és 1 vegyes szakmabeli segédet és 1 irodistanót.

Vidékre: 1 irodistát, 6 fűszer, rőfős és rövid 1 rőfős, divat, cipő és kalap és 2 vas- és fűszer-szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet.

Ajánlunk:

2 a gépirásban jártas irodistanót, továbbá 6 fűszer és csemege, 3 vegyes, 2 kézmű, 4 rőfős és divat, 3 fűszer és rövid, 1 rőfős, divat, norinbergi, cipő és kalap, 2 vas és fűszer szakmabeli segédet, végre 1 elsőrendű kancióképes fűszer angro és detaillistát, ill. utazót és raktárost.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,

titkár.

321

Keppich Zsigmond,

igazgató

Szivarka hüvelyek nagy választékban.

Dr. Mann Adolf

orvos

lakását május 1-től

Salacz-utca 4. I. emelet

tette át.

1751

Rendel: délután 3—4 óráig.

Telephon 532

Évszázadok óta ismert

MATTONI FELE

GISSHÜBLER

SAVANYÚVIZ

segítő gyógyító lényező
Karlbad, Marienbad,
Franzensbad stb.
kuráknál; mindig
lényesen bevált.

A dög egészségre

1909

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába.

Marczali: Nagy képes világtörténet. — Pallas nagy Lexikona. Hoványi: Ofelsége és egyéb karcolatok. Thury: A sorompó és egyéb elb. Berneker: Tosztoj élete. Chantepleure: Színeli házasság. Szomaházy: Dr. Kaposi Márta. Maupassant: A Rondoli lányok. A Tellier ház. Herczeg: Szerelmesek. Marx Gazdasági tanai. Strindberg: A boldogok szigete. Temetés. A kit nem hittak. Rousseau: Vallomásain. Szomaházy: Báró siklósi Loew. Alexander B: Művészet. Graca: Talpra magyar! Heinrich G: Egyetemes irodalomtörténet. Barsini Luigi: Pekingtől Párisig automobilon. Fényes: Bálványok. Oláh: A meztelen asszony. Keletiek nyugaton. Arzbaschew: Milliök. Pamberton Lafayette és barátja. Szathmáry: Humoros esetek. Miller: Trevarrack lord. Horváth: Mozgó feszületek. Zsoldos: A fekete huszár. Vera vallomásai. Hevesi I: A milói vénusz. Lázár: Új csapáson. Samarov G: A cigány. Eötvös: A balatoni halász vége. Harc az alkotmányért. A bakony. Molnár: Pesti erkölcsök. Gallovich K: Tüzipádók.

Németben: Artzbaschew: Der Tod des Iwan Lande, Wolzogen. Der Bibelhase Bönne M. Rheinzauber. Artzbaschew: Millionen. Dumy Gabriel Lambert: Der Galeerensklave. Dumy Katharine Blum. Knickerbocker H: Die berge zum silbernen Mond. Degré: Das Recht. Untreue. Bartsch: Die Heindlkinder. Michael Anna Kuefer, Jerome u. Tharaud: Aus Sturm. Not, Bourget: Der Emigrant. Stacpoole H: Fanny Lambert. Mereschkowski: Leonardo da Vinci. Liebchen: Ein Roman unter Männern. Bartsch H: Zwölf aus der Steiermark.

Kölcsönadíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

A könyvek ulak és tiszták! Vidéki bérlek

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy fizetenkint 14 fill.

Szirmai: Táncos huszárok. Fráter: Templomban. Baumann: Tiz kouple. Hertzka: Anonymus. Villamos kalauz. A maflásarkon. Fall: Az elvált asszony. Curtis: Sorrentói emlék. Heidelberg: Álom. Haller: Im Siegesflug. Bodrogi: Károg a holló a jegenyén. Sang u. Klang I—I V. Zerkovitz: Holdvilág-nóta. Puccini: Manon. Szirmai: Háromtól hatig. Férjek vonata. Szerelmes utcák. D'Albert: Tifland. Jacobi: Van de ninca. Nádor: Kimegyek a temetőbe.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSÓ,

931

könyv-, zenemű és papír-kereskedése Aradon.

Telefon 885. sz.

Naponta többször frissen pörkölt kávé

fűszer és illatszer KÁROS

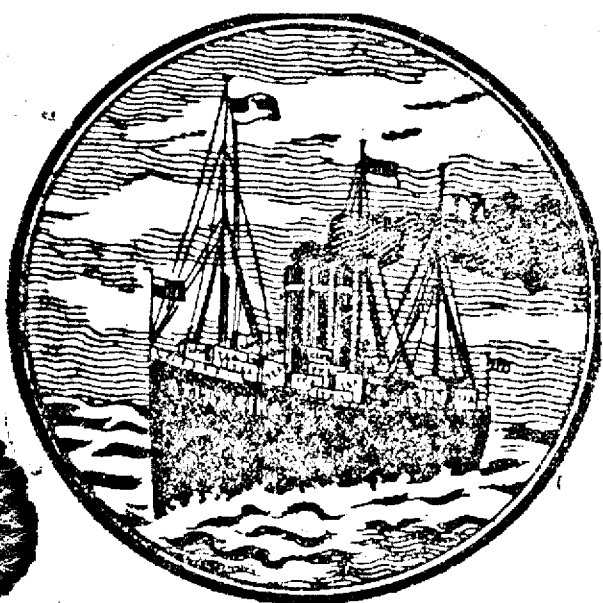
SZAGÁTÓL mentesen

Csakis az

Atlantika

kávé és tea behozatalnál
kapható.

Villanyüzemű kávépörkölőnk mű-
ködésben látható a kirakatban.

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota.
Városi és megyei telefon 809.

Elsőrendű

hazai és porosz

Ipari és Cséplőgép szén

Kovács-Köszén,

Salon Köszén,

Pirszén (Koksz),

Vasaló Faszén,

Takaréktüzhely-szén.

145

Ugy köszén, koksz mint faszén Boros Béni-tér
2. sz., saját ház, városi széntelepünkh-
ről rostálva, por és kömentesen lesznek házhoz
szállítva.

Kneffel Károly és fia

vas- és szén-nagykereskedése.

Szíves megrendeléseit telefonon 139. szám, vagy
Andrassy-tér 14. sz. (Herman palota) üzleti iro-
dánkban kérjük.

Egész vagonrakományok szállítására
közvetlen a bányából bármely vasutállo-
másra, egyes vagonra, vagy éves kötés-
re, legjutányosabb ajánlattal szolgálunk.

35 év óta Berger-féle kátrányszappant.
hasznalják a

Ausztria-Magyarországon és minden művelt
államban mosakodás-
hoz és fürdéshez bő-
rkiütések és a bőr tiszt-
tátalansága ellen. — *G. Hell & Comp.*

Minden címkén rajta kell lennie a védjegynek és a gyári
cégjelzésnek, különben nem a 35 év óta forgalomban lévő
valódi.

Nagyban: G. HELL & Comp.

Wien, I., Biberstrasse No. 8.

1556

RUSZANDA

Melencén (Torontálvármegye, Délmagyarország)

Nyitva minden évben május hó 14-től szeptember
14-ig. Összekötve vasúti vonallal, posta és távirat-
állomással. Fürdőben hírneves orvosok rendelkeznek.
Biztos speciális hatással bír: **kiszáradás**,
idült ízületi rheumatizmus, a scrophulosis
minden alakjában, minden kenő gyógyódnak ellen
álló bőrbetegnek psoriasis és prurigo-
ban szenvedők, rendellenes vérzésben szenvedő
nők s idegbetegség. Csontbántalmaknál,
Caries Necrosisnál a leghíresebb nemzetközi
fürdőkét felülmúlja. Az idült lues bántalmaknál
biztos hatással bír. — Lakoházak négy modernül
berendezett szállodából, 74 szobából állanak. Ki-
tűnő jó konyha, vendéglő, ételek és italok, zene,
zongora, tekepálya, tekeasztal, virágos és aranyas
park padokkal áll rendelkezésére a fürdővendé-
geknek. — Közelebbi felvilágosításokat és pros-
pektusokat kívánatra és díjmentesen Piperszki
5004 Kámentő fürdőügynök szolgálatát.

Mindig kaphat

vevőt vagy az ottlévő helybeli és vidéki üzle-
tek, szállodák vagy penzionok, sanatoriu-
mok, házak, ingatlanok, iparvállalatok-
hoz a mi Reform-Közvetítőnk útján, minden
provi-16 nélkül. Titoktartás mellett. Miután
képviselőnk legközelebb az ön vidékén fog tartó-
zkodni, a válaszlapon kérje ön díjmentes látoga-
tását a szükségesek megbeszélése végett. A legol-
vasottabb bel- és külföldi lapokban a mi költség-
günkünön megjelenő hirdetéseink következtében állandóan
tökeeres reflektánsok állnak rendelkezésünkre,
s így a siker bizonyos.

Reform-Közvetítő az ingatlan stb. forgalom ér-
dekében magyarországi ügyvezetősége

Kommen S.

BUDAPEST, VI. ker., Andrassy-ut 27. szám.

M. kir. Operaházzal szemben.

1680

— Wien, Prag, Hamburg, München, Basel. —

Valódi brünni szövetek

az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény

3.10 m. hosszú

teljes férfiruhához

(kabát, nadrág és

mellény)

elegendő, csak

1 szelvény 7 korona

1 szelvény 10 korona

1 szelvény 12 korona

1 szelvény 15 korona

1 szelvény 17 korona

1 szelvény 18 korona

1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20—24.-ért, színt-
űst felöltőszövetet, turistalódent, nyelvműgyarant stb.
gyári árakon küld a mint megbízható és szolid cég min-
denütt ismert postagyári raktár 5881

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha
szövetkészletét közvetlen Siegel-Imhof cég-
nél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentéke-
nyek. Szabott, legelőcsőbb árak. Öröklési válassz-
tek. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a
legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Május hó 1-én

nyílik meg

661

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedő

Andrassy-tér 16. főüzlete,

Szabó Albert-ház

(jelenleg Singer Sándor helyisége.)

Addig is a változás miatt,

Weitzer János-utcai

könyv-, papir- és írószer
raktárát

beszerzési árban

hatósági engedéllyel

kiárúsítja.

A Weitzer J.-utcai

üzlet

mint fiok-üzlet

lesz fentartva.

Ingusz I. és Fia

könyv- és papirkereskedése

Telefon 517.

Vas és Társa

építési anyag kereskedők

Arad,

Boros Béni-tér 8. szám.

Interurbán telefon 275.

1294

Mészkereskedők, építésszek és építelők figyelmébe!

Kartellen kívül

Kitűnő minőségű biharmégyei, Écseden és vidéken tábori kemencében kizárólag fával égetett, fehér darabos

Távíratcím:
KLÁR ANDOR Debrecen.

A termelés megkezdődött, rendelvények azonnal, de legfeljebb 8-10 nap alatt elintéztet nyerne.

Tessék kérni ajánlatot!

MÉSZ

waggonzámara, egy és több évi kitérre megrendelhető: 5976

KLÁR ANDOR cégnél

bank- és áruüzlet

DEBRECZEN, Miklós-utca 23. szám.

Vidéki és megyei telefon 445. szám.

Előzetes kiértékelés, s álladó vevőknek nyílt és váltóhitel.

Évi termelés

1000

waggon

A hölgyek tudják legjobban, mily fontos a **szép üde arc**, mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess, megnyerő külsejű és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcüre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért igen nagy gondot fordítanak az arcüri ápolására és a szépség emelésére.

A Földes-féle Margit-Creme

az egy-díj szer. mely 5-6-szori használat után eltávolított kiütéseket, pattanásokat, szepitket, májfoltokat és az arcot hófehérre teszi.

A Földes-féle **MARGIT-CREME** páratlan és csodás arc-zépitő és a szépséget megőrző hatását mi sem bizonyítja lényesebben, mint azon körülmény, hogy a Wienen rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits und Schönheits pflege” nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert.

A **MARGIT-CREME**, miként azt számos vegyvizsgálat igazolja, ment minden káros anyagtól és így az arcot bármily ideig használják is azt nemcsak nem rontja, hanem késő öreg korig ifjú üdességében tartja meg.

Készítette:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon

Kapható az egész világon. Ár: 1 korona.

461

Különleges olcsó cikkek.

Moire alsó szoknya

minden színben

darabja 4 frt. 50.

Herweth mieder

legujabb facon

darabja 7 korona.

Nagy parthie vétel
női és férfi zsebkendőben

Csoda olcsó árak.

Újszövésű kelmék

mint cachemir, cotton, ottoman teljesen új színek uralják a divatot.
Közel 100 új vég kelme érkezett.

Princesse ruhákra alkalmas anyagok.
Angol vásznak egyszínű és bordűrrel.
Mosó és gyapjú delaineek pompás mintázattal.

Rosenblüh H. és Társa
ARAD.

Különleges olcsó cikkek.

Tiszta selyem

Taftt alsószoknya

minden színben

darabja 5 frt. 80.

Női himzett ing

jó chifon,

271

darabja 1 frt. 65.

Ima madapolan

kelengye ing

darabja 2 frt. 20.

Ringut István

Vízvezeték és csatornázási berendező

Arad, Kazinczy-utca 9. sz.

Elfogad minden e szakmába vágó munkákat, legjutányosabb árak mellett, vidéken is, u. m.: fürdő-berendezések, clostetk, szivattyuk, márvány-mosdók.

Neptun-fürdőkályhák átalakítását, hogy a mosdóban is meleg víz kapható.

Téli fagymentes udvari kifolyó és elzáró csapok szakszerű készítése, átalakítása. Javításokat azonnal elkészítik.

1672

Költségvetések díjtalanul.

Városi és megyei telefon 250. sz.

Költözködők figyelmébe!

Éliás Lipót fia butorszallító cég szakavatott emberek alkalmazása és teljes jótállás mellett elvállal mindenféle költöztetéseket helyben és vidékre, nyitott és belül kárpitozott 6, 8, és 10 méter hosszúságú zárt butorszallító kocsival.

1305

Tisztelettel

ÉLIÁS LIPÓT FIA

butorszallító

Arad, Petőfi-utca 4. sz.

Magyar forrás.

Húgyhajtó és Húgysavoldó Magyar forrás.

Szultán-forrás.

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, dus Lithion és bór-tartalmu ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital.

Dus Lithion-tartalma következtében sikerrel alkalmazható cukor-, csuszobajok, vese-, húgykő- és hólyagbajok esetében, továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására.

1726

SULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat

Kütfelölőség és központi iroda: EPERJES. Igazgatóság: BUDAPEST, IV., Ferenc József-rakpart 22. — Kapható már külföldön is a következő városokban: Brüsszelben, Páris, London, Newyork, Ostendében.

Telefon Eperjesen: 74.

Telefon Budapesten: 111-93.

Kapható mindenütt.

APRO HIRDETÉSEK.**Diskrét uri barátoknak**

levele van a 'Postán, kérem átvenni. 1794

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstműveket kíváltak és veszek. Farkas Streicher. Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Egy jó erkölcsű fiú

tanulónak felvétetik ifj. Weisz Mórnál Wesselényi- és Varjassy József u. sarok. 1735

Egy német kisasszony

éves bizonyítványokkal május hó 15-étől állást keres nagyobb gyermekek mellé. Megkereséseket „Megbízható” jelige alatt a kiadó hivatalba kérek 1792

Irodai gyakornok

ki a magyar és német nyelvet teljesen bírja azonnali belépésre kerestetik. Írásbeli ajánlatok az „Első leánykiházasító Egylet” m. sz. Gyermek és Életbiztosító intézet aradi vezérigénységéhez küldendők. 1791

Különféle üzleti állványok

négycerekű kézi kocsi, jutányosan eladó. Färber Lajos és Testvére. 1793

Vendéglő

szép kerthelyiséggel, tekepályával, régi üzlet, más vállalat miatt eladó. Ugyanott egy kinematograf, mészfényvilágítás teljes felszereléssel eladó, uriházba vagy utazásra alkalmas. Cím a kiadóhivatalban. 1797

A zsidótemplom épület

2-ik emeletén 4 szobából (fürdőszobából) és mellékhelyiségekből álló lakás azonnal kiadó. 1801

Motor bicikli

Puch-féle alig használt, mellékkocsival Wätz Józsefnél Asztalos Sándor-u. n. eladó. Ugyanott egy üzlethelyiség azonnal kiadó. 1803

Veszek könyvtárakat

és hangjegyeket legmagasabb áron úgy helyben, mint vidéken is. Könyvtárak kiegészítése és berendezése. Antikvár könyvek nagy készlete. Irodai cikkek, nyomtatványok. Kerpel Izsó könyv-, papirkereskedése és kölcsönkönyvtára Aradon. 262

Eladó

Orczy-utca 7. számú ház. Ugyanott 250 hektoliter prima mokrai bor. Borvevőnek aradi házamban ingyen pincét és hordót adok szüretig. 1118

Egy vendéglő helyiség

jogokkal együtt, betegség miatt kiadó. Bercsényi Miklós-utca 32. 1551

Fényképészeti cikkek.

Bármily gyártmányu fényképező gépeket előnyös részletfizetésre. Fényképészeti lencsék bármely minőségben, s az összes fényképészeti kellékek és újdonságok rendkívüli előnyárban. Bloch H. papirkereskedése és könyvnyomdája. Fényképészeti cikkek gyári rak-tára. Telefon 126. sz. 600 oldalas árjegyzék kívánatra ingyen. Vidéki rendelésekhez részletes használati utasítás és újdonságok ismertetése lesz mellékelve. 1215

Jég

kapható háztartási célokra naponta házhoz szállítva. Petőfi-u. 7a. — Telephon 199. sz. 1292

Jégszekrény,

jéggel együtt, részletre kapható Hussari Manó jégszekrénygyára Arad Szt.-Pál-utca 11. Telefon 348. 1524

Eladó magánlak

6 szoba, fürdőszoba, nagy kert. Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 45 sz. 1681

Pékiség

egyedül álló ster sütéssel átadó Csanádpalotán. Bővebbet ugyanott Grosz Ferencnél. 1648

Olcsó, izletes, kóser házi koszt

kapható Führer Gizellánál, Kunyady-utca 6. sz., I. emeleten. 1.12

50 éves uriember

keres megfelelő bizalmi állást. Szükség esetén óvadékkal is rendelkezik. Cím a kiadóban. 1713

Francia és német nyelvet

elméletileg, valamint társalgási modorban tanít legújabb módszer szerint. Cím a kiadóhivatalban. 1759

Kétszárnyu nagykapu

jó karban, olcsón eladó. Bővebbet Stern Cecília, Forray-utca 2. 1733

Üres szobát keresek

az Andrássy-tér vagy annak közelében, ajánlatot Singer Sándor üzletébe kérek, Andrássy tér 16., divatüzletben. 1785

Szöllőkaró

száraz, bármily mennyiségben legolcsóbban kapható Cukor Lászlónál, Aradon és Lippán. 1782

Milán szerb király élete

és szerelmei, írta Georgevits Vladan volt szerb miniszterelnök. Német kiadásban kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad. Telefon 517. 178

A „Vas” szállodában

lévő üzleti helyiség azonnal kiadó. 1719

Új mosó és vasaló intézet!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Boeska-tér 3. sz. (Tökölly-házban) egy

mosó és vasaló intézetet

nyitottam, hol mindennemű fehérneműket és függönyök tisztítását és vasalását elvállalom. — Főel-vem szolid kiszolgálás. — Kívánatra házhoz is megyek és hazaszállítok. 1736

Szíves pártfogást kér

Messer Illés,

mosó- és vasaló-intézet tulajdonos.

1908. V. 1549/6. és 1908. V. 1078/9.

Árverési hirdetmény.

Közhirre tetetik, hogy az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében az aradi kir. járásbíróság Sp. IV. 482/3. és 8199-1908. számú elrendelő és az aradi kir. járásbírósnak 1908. V. 1549/6. és 1908. V. 1372/9. számú kiküldő végzése folytán Schwartz Simon Fiai és társa aradi cég és Weisz Lipót és társa budapesti cég végrehajtó javára 133 kor. és 140 kor. tőke s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával bíról-

lag le- és felülfoglalt és 700 koronára becsült üzleti berendezések és árukból álló ingók a még fizetetlen összeg kielégítésére a helyszínen, vagyis Aradon, Mikes Kelemen-utca 58. sz. a 1909. évi május hó 1. napjának d. u. 5 órájára kitűzött nyilvános árverésen a leg-többet ígérőnek készpénzfizetés mellett becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingókat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Aradon, 1909. évi április hó 16. napján.

Najmányi Béla,

kir. bír. végrehajtó.

Veszek és eladok

uraságoktól keveset használt férfi ruhákat, butorokat, kályhák, ócska vasat, rézet, fém-árakat s fürdőkádakat.

Állandóan kapható

nálam alig használt, elegáns kredenc, feiler, ebédlő és hálószoba berendezés.

Kívánatra házhoz is megyek.

Herzfeld Gyula

Asztalos Sándor-utca (Izr. templom-épület.) 1718

Telefon 348. szám.

10772-909. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszteriumnak rend lete nyomán ezenel közhirre tesszük, hogy a m. kir. honvéd főreáliskolában és a honvéd-Ludovica-Academiában az 1909-1910. tanév kezdetén több részint teljesen díjmentes, részint feldíjmentes államköltséges, illetőleg alapítványos és fizetéses hely fog betölteni.

A részletes pályázati feltételek a városi katonai ügyosztályban betekintheők.

Arad szab. kir. város tanácsának, 1909. évi április hó 3-án tartott üléséből.

A városi tanács.

S. S. S. Vendéglő!

Bercsényi Miklós-utca 10-12-ik számú ház szép tágas étteremmel és mellékhelyiségekkel Aradon a legnagyobb gyönyörű kertvel, kitűnő tekepálya, fedett és beüvegezett nagy szauzettel, jó karban lévő teljes berendezéssel kedvező fizetési feltételek mellett, más vállalat miatt

eladó vagy kellő biztosíték mellett kiadó.

Az aradi Kossuth-asztaltársaság és a Függetlenségi kör hivatalos helyisége. Legjobb borozó. Esetleg igen alkalmas nagyobb bérház, ipartelep vagy gyárhelyiség építésére is.

Bővebbet

1802

Répássy Pál háztulajdonosnál, ugyanott.

Új leány és fiu ruha készítési varroda!

Ajánlom az uri hölgyközönség szíves figyelmébe

fiu és leányka ruha varrodámat.

Pesten és Bécsben szerzett szakképzettségemmel fogva módomban van a legizlésebb és legdivatosabb

gyermek ruhákat

szolid ár mellett készíteni.

Szíves pártfogást kér 1781

Deutsch Samuné,
Arad, Petőfi-utca 13. Telefon 290.

GYENGE FERENCZ

gazdasági g-püzlete és földhí-
tel közvetítő irodája.

Arad, Varjassy József-utca 18.

Telefon 624. sz.

Mezőgazdasági, szőlőgazdasági

g é p e k

legolcsóbb gyári áron.

Pénzkölcsönök

földbirtokokra 4% és 4 1/2% kamat
mellett.

Ugyanitt kitűnő saját termésű

BOROK

kaphatók palackokban és nagyobb
mennyiségben. 1602

Az előkelő közönség kedvelt Palermó Pörkölt Kávéja!

Dürr Gusztáv

kávé nagykereskedéséből

Arad, a városházzal szemben.

Próbálja meg ismételtén a Palermó pörkölt ká-
vét, amelynél jobb kávé nem létezik. Ugy fekete,
mint tejes kávénak szapora és kiadó, íze, aromája
páratlan finom és jó.

Ennél jobb kávé nem létezik!!

A legnagyobb szakértelemmel összeválogatott
legjobb fajok! Csakis céggel ellátott 1/4 és 1/2
kilós lezárt csomagokban jön forgalomba.

Közvetlen behozatal a tengeri kikötőből.

Próba mintát Palermó kávéból egy csésze
kávéra megízlelés céljából ingyen adok.

Kugler-féle (Gerbaud) csokoládé gyárt-
mányai, főző és csemege csokoládékból
mindenféle friss minőségekben állan-
dóan raktáron.

Legméltányosabb ár!

185 Városi és megyei telefon 118.

Pörköltés hőlégen naponta többször.

Alapított 1850.

ZONGORA

A családi élet kellemességéhez minden
esetre a zongora is tartozik, mely das
raktárban teljesen új állapotban 700
koronától felfelé és használt zongorák
200 koronától felfelé állanak a nagyér-
demű közönség rendelkezésére.

Zongora-bérlés
havonként 8 ko-
ronától felfelé.

— Zongora hangolásokat
helyben és vidéken szak-
képzett segédem által vé-
geztetem. 400

Nyilvános kölcsönkönyvtárban,
melyben magyar, német és fra-
czia nyelvű szépirodalmi művek
igen nagy választékban vannak
raktáron. Olvasási díj havonként 1
korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József

ARAD,

Deák Ferencz-utca 28 sz.

Telefon szám 85.

Nagymennyiségű

pléh-pánt

és

maculatura

jutányos áron

eladó.

!! Megnyilt !!

az Olcsó áruház a Hunyady-utcában.

Férfi szövetek, Női kelmék, vásznak,

.. chiffonok, angol Sephirek, stb. ..

mesés olcsó árban kaphatók.

Üzleti órák reggel 8-tól 12-ig délután 2-től 7-ig. 1789

MAUTNER R.

Bogdarigós gyógyfürdő.

Temesmegyében, Temesvár-Radna-lip-
pai vasut vonal mentén Charlottenburg 1332
állomástól 7 kmnyire. — Arad városá-
tól alig 33 kmnyire. Fekvésénél fogva
kitűnő gyógy s üdülőhely, vize pedig
csúsz, köszvény, reuma stb. ellen van
leginkább javálva. Nagyobb építkezések
és parkirozások által bővitve és szépitve.

Állandó fürdő orvos, posta s telefon helyben. Szép olcsó
szobák, jó és olcsó ellátás. — Mindennemű bővebb felvi-
lágosítással szolgál

Gyógyfürdő igazgatósága Bogdarigós.

Új! Női és gyermek ruha üzlet

Arad, Ferray-utca (Gróf Nádasdy palota).

Ajánlja izléseesen felszerelt raktárát, u. m.: női és
gyermek ruhákban, csipke és selyem blouzokban.
Pongyolák, aljak és blouzok a legolcsóbbtól a legfinomabb
kivitelig.

Costümök, bál és gyászruhák 24 óra alatt készíttetnek.

A nagyérdemű hölgyközönségnek becses pártfogását
kérve maradtam tisztelettel 105

Brüller Lajos

női és gyermekruha üzlete. Arad, Ferray utca (Gróf Nádasdy-palota.)

Az országos vasutas szövetség szállítója.

Régen óhajtott kóser vendéglő nyitás.

A mai kor igényeinek teljesen megfelelő elegáns, kizárólag
kóser vendéglőt

nyitottam, hol állandóan friss és jó izletes ételekkel és italok-
kal állók a n. é. közönség rendelkezésére.

Nem mulaszthatom el megemlíteni, hogy vendéglőmben
a tisztaságra és pontosságra nagy súlyt helyezek s legényege-
sebb pedig az olcsóság.

Zóna reggeli 20 fillér.

Szolgálok étkezéssel házon kívül is előnyösen.

Kiváló tisztelettel

IMMERDAUER LIPÓT, tulajdonos

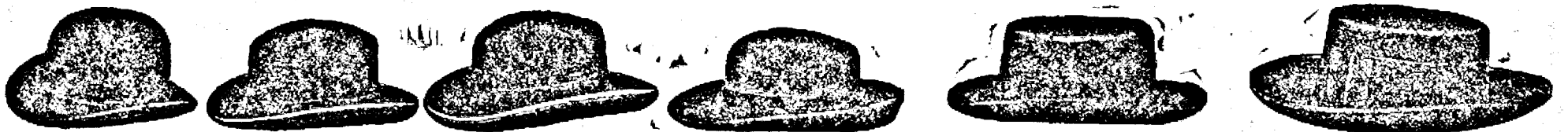
Hunyadi-utca 1. szám (Münz-ház.)

1783

FISCHER SIMON Nagyáruháza

olcsó tavaszi árjegyzéke.

Arad, Szabadság-tér 12. szám.

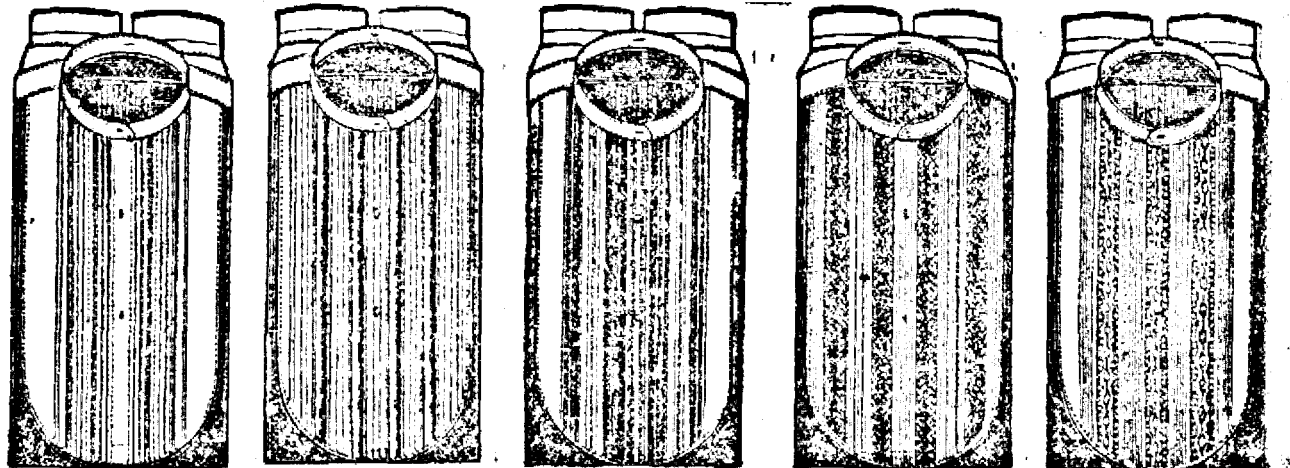
Bívatos kemény ka-
lap frt. 2-25, frt. 3. | Bívatos puha strapa
kalap frt. 1-50, frt. 1-75. | Finom színes és fekete
kalap frt. 1-90, frt. 2-50 | Sportkalap, vízmentes
frt. 1-80, frt. 2-25. | Legújabb fiúkalapok minden szín-
ben s formában frt. — 90, 1-25, 1-50. | Elegáns nyulszőrkalapok színe
és fekete ujdons. frt. 2-50, 3-—

Figyelem!

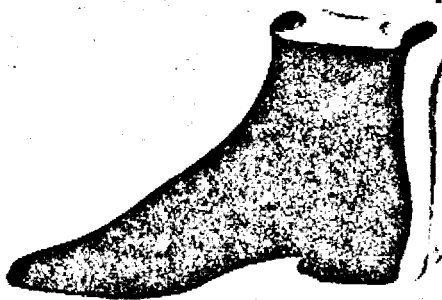
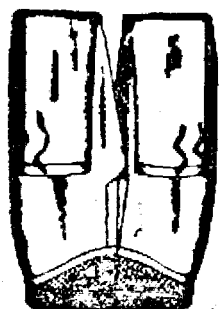
Ertesítés!

Ertesitem a t. vevőközönséget, hogy a cé-
gemnek sikerült készpénzért nagyobb partivé-
telek férfi fehérnemű, férfi és női esőernyők,
zsebkendők, és nagy mennyiségű férfi és női
harisnyákat beszerezni, miáltal a t. közönség
most a cégénél a szükségletét rendkívül olcsó
árban beszerezheti.

Vidéki megrendelések pontosan lesznek
eszközölve.

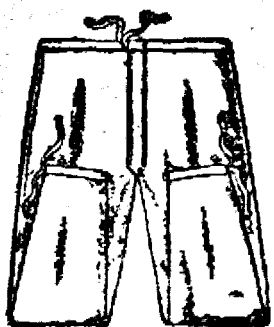
Férfi ing színes
mellű frt. 1-35. | Puha fehér férfi
ing madapolanrek-
lam ár frt. 1-45. | Férfi chifon ing
kemény mellű
frt. 1-25, frt. 1-45. | Finom angol Sep-
hierférfiing ujdons-
ság, rekl. ár f. 1-75 | Francia batizating
cégemnek különle-
gessége frt. 1-95.

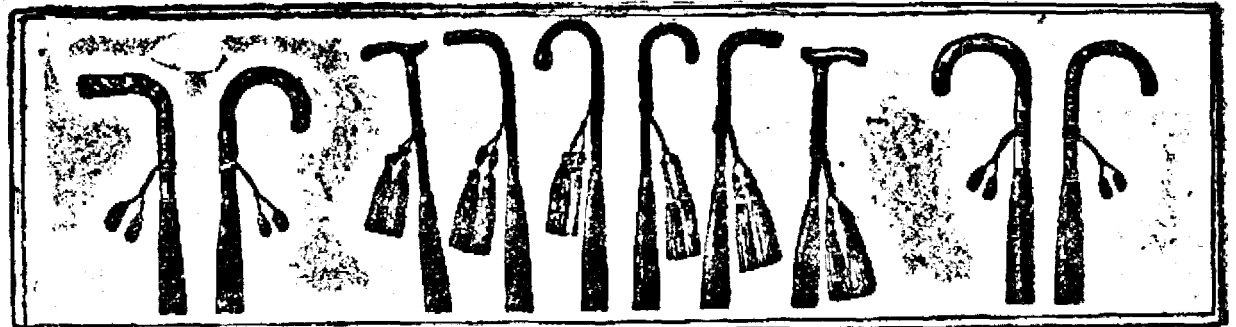
Francia Kepper al-
sónadrág himzéssel
rekl. ár 98 kr. 1-25 | Finom helybeli készítményű férfi-
cipő Box vagy Chewreaux frt. 5-90
és frt. 6-50.

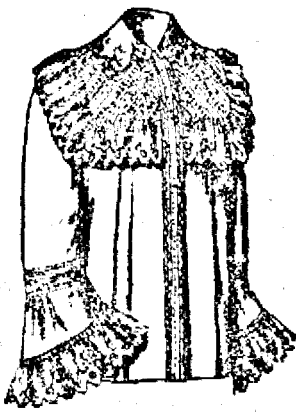
Finoselyemnyakkén-
dő reklám ár 15 kr | Selyem nyakkendők
ujdons. 35 kr., 39 kr. | Finom selyem magantöltő
nyakkendő 39, 45 és 50 kr | Ujdonságok tiszta selyem
nyakkendők selyem bé-
léssel 30 kr. | Különlegességek egész ne-
hez Brokni selyem nyak-
kendőkben, 75 kr.

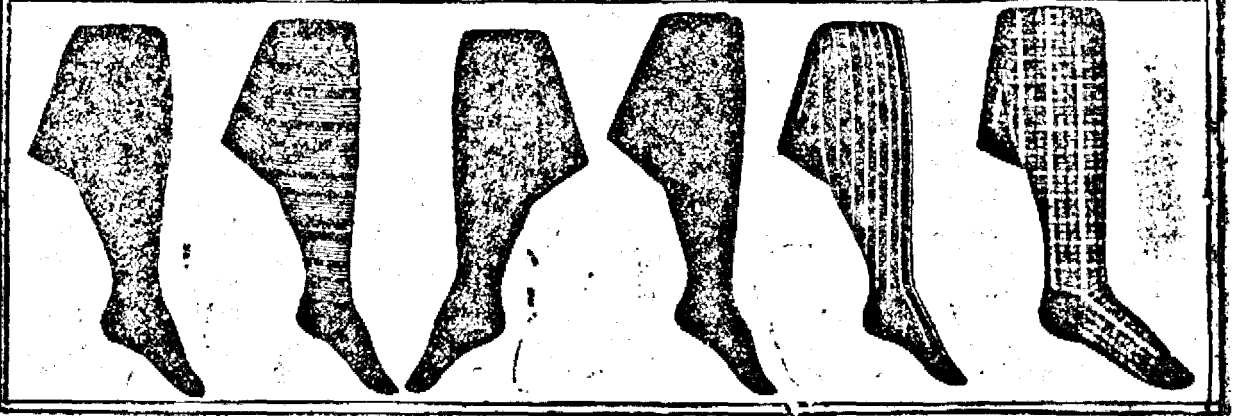
Lábraváló bőreres va-
szenből reklám ár 85
és 95 kr. | Finom helybeli készítményű férfi
Box fűzős cipő frt. 5-95. Chewro
bőrből 6-75 és frt. 7-75.

Kitűnő strapa nagy
reklam ár frt. 1-25
és frt. 1-35. | Ujdonság! Boternyő
frt. 1-95. Boternyő bőr-
tokkal frt. 2-45.

Finom madapolan női ingek és
nadrágok nagy választékban 95
kr., frt. 1-25, frt. 1-75. | Női hálókabát nagy vá-
lasztékban
frt. 1-50, 1-75, 1-90.

Figyelem! Női és férfi harisnyákban rendkívül nagy **Partivétel** folytán valóban
bámulatos olcsó árak! Ne mulassza el senki ezen jó alkalmat kihasználni!